

„ЗД ЕВРОИНС” АД

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА 2023 г.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ЗА 2023 г.

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА 2023 г.

ПОЯСНЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

в хиляди лева	Пояснение	2023	2022 преизчислен
Застрахователни приходи	7	383,336	373,708
Разходи по застрахователни услуги	8	(381,820)	(378,813)
Брутен резултат от застрахователни услуги		1,516	(5,105)
Застрахователни приходи от закупени презастрахователни договори	9	34,660	96,734
Застрахователни разходи от закупени презастрахователни договори	22	(145,801)	(277,549)
Възникнали щети и промяна в пасива за предявени претенции, възстановени от презастрахователи	22	134,106	160,289
Нетна печалба/(загуба) от закупено презастрахователно покритие		22,965	(20,526)
Нетен резултат от застрахователни услуги		24,481	(25,631)
Финансови приходи	10	4,055	2,200
Финансови разходи	13	(5,784)	(8,615)
Нетни финансови (разходи)/приходи по издадени застрахователни договори		(14,916)	10,709
Нетен резултат от инвестиционна и финансова дейност		(16,645)	4,294
Други оперативни приходи, нетно	11	4,986	1,487
Други (разходи)/ приходи	15	(1,874)	1,354
Печалба / (загуба) преди данъци		10,948	(18,496)
(Разходи за) / Приходи от данъци върху дохода	16	(1,032)	(838)
Печалба/(загуба) за годината		9,916	(19,334)
Общо всеобхватен доход/(загуба) за годината		9,916	(19,334)

Настоящият финансов отчет е изготвен на 25 март 2024 г., одобрен от Съвета на директорите на „ЗД Евроинс“ АД на 1 април 2024 г. и подписан на 14 май 2024 г.

Йоанна Цонева
Председател на Съвета на
директорите

Румяна Бетова
Изпълнителен директор

Людмила Драгоева
Главен счетоводител

Съгласно одиторски доклад на независимите одитори от:

„Мазарс“ ООД, одиторско дружество № 169

Атанасиос Петропулос
Прокуррист

Богданка Соколова
Регистриран одитор, отговорен за одита

„Грант Торнтон“ ООД, одиторско дружество № 032

Марий Апостолов
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

в хиляди лева	Пояснение	31.12.2023	31.12.2022 Презизчислен
АКТИВИ			
Нематериални активи	17	1,191	537
Имоти, машини и съоръжения	18	10,124	12,684
Финансови активи	20	304,751	147,796
Активи по издадени презастрахователни договори	21	9,273	-
Активи от закупени презастрахователни договори	22	175,510	231,479
Активи по отсрочени данъци, нетно	16	132	111
Вземания и други активи	22	32,279	38,450
Пари и парични еквиваленти	24	6,158	10,338
ОБЩО АКТИВИ		539,418	441,395
ПАСИВИ			
Подчинен срочен дълг	28	25,420	25,383
Пасиви по издадени застрахователни договори	25	380,154	322,525
Пасиви по закупени презастрахователни договори	26	8,967	5,576
Задължения по лизингови договори	19	9,260	11,258
Други задължения	27	44,975	30,927
ОБЩО ПАСИВИ		468,776	395,669
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Акционерен капитал	29	44,721	40,971
Общи резерви	29	1,309	1,309
Премии резерв	29	32,804	21,554
Натрупана загуба	29	(8,192)	(18,108)
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		70,642	45,726
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		539,418	441,395

Настоящият финансов отчет е изготвен на 25 март 2024 г., одобрен от Съвета на директорите на „ЗД Евроинс“ АД на 1 април 2024 г. и подписан на 14 май 2024 г.

Йоанна Цонева
Председател на Съвета на
директорите

Румяна Бетова
Изпълнителен директор

Людмила Драгоева
Главен счетоводител

Съгласно одиторски доклад на независимите одитори от:

„Мазарс“ ООД, одиторско дружество № 169

Атанасиос Петропулос
Прокурорист

Богданка Соколова
Регистриран одитор, отговорен за одита

„Грант Торнтон“ ООД, одиторско дружество № 032

Марий Апостолов
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

в хиляди лева

	Пояснение	2023	2022
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления по издадени застрахователни договори	25	300,428	260,212
Плащания за уреждане на претенции	25	(180,984)	(146,170)
Постъпления по закупени презастрахователни договори	26	13,820	2,788
Плащания по закупени презастрахователни договори	26	(25,483)	(24,397)
Плащания към застрахователни контрагенти	25	(48,885)	(40,403)
Плащания, свързани с разходи за персонала		(17,948)	(15,476)
Плащания на доставчици		(51,539)	(52,015)
Други постъпления/(плащания), нетно		15,790	14,365
Нетни парични потоци от оперативна дейност		5,199	(1,096)
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Постъпления от лихви		3,850	2,008
Постъпления от продажба на инвестиции в акции		31,172	33,716
Постъпления от други финансови инструменти		62,219	144,407
Покупка на дълготрайни активи		(258)	(1,157)
Придобиване на ценни книжа и недеривативни финансови инструменти по договори за обратно изкупуване на ценни книжа		(111,798)	(185,160)
Парични потоци във връзка с откриване на депозит		-	(25,000)
Парични потоци във връзка с предоставени заеми		(4,085)	-
Други парични потоци от инвестиционна дейност		10	15
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност		(18,890)	(31,171)
Парични потоци от финансова дейност			
Постъпления за увеличение на капитала	29	15,000	12,000
Парични потоци във връзка с получени заеми	28.1	(1,463)	25,000
Плащания, свързани с лизингови договори	19.2	(3,187)	(2,427)
Други парични потоци от финансова дейност		(839)	-
Нетни парични потоци от финансова дейност		9,511	34,573
Нетно изменение на пари и парични еквиваленти		(4,180)	2,306
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	21	10,338	8,032
Пари и парични еквиваленти в края на годината		6,158	10,338

Настоящият финансов отчет е изготвен на 25 март 2024 г., одобрен от Съвета на директорите на „ЗД Евроинс“ АД на 1 април 2024 г. и подписан на 14 май 2024 г.

Йоанна Цонева
Председател на Съвета на
директорите

Румяна Бетова
Изпълнителен директор

Людмила Драгоева
Главен счетоводител

Съгласно одиторски доклад на независимите одитори от:

„Мазарс“ ООД, одиторско дружество № 169

Атанасиос Петропулос
Прокуррист

Богданка Соколова
Регистриран одитор, отговорен за одита

„Грант Торнтон“ ООД, одиторско дружество 032

Марий Апостолов
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

<i>В хиляди лева</i>	Акционерен капитал	Общи резерви	Премиен резерв	Натрупана загуба	Общо
Салдо към 1 януари 2022	40,970	1,309	9,555	(5,310)	46,524
Ефект от промени в счетоводната политика (пояснение б)	-	-	-	6,536	6,536
Салдо към 1 януари 2022 (преизчислено)	40,970	1,309	9,555	1,226	53,060
Загуба за годината, преизчислена (пояснение б)	-	-	-	(19,334)	(19,334)
Общо всеобхватна загуба за годината	-	-	-	(19,334)	(19,334)
Сделки със собствениците					
Емисия на акции	1	-	11,999	-	12,000
Общо сделки със собствениците	1	-	11,999	-	12,000
Салдо към 31 декември 2022 (преизчислено)	40,971	1,309	21,554	(18,108)	45,726
Салдо към 1 януари 2023	40,971	1,309	21,554	(18,108)	45,726
Печалба за годината	-	-	-	9,916	9,916
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	9,916	9,916
Сделки със собствениците					
Емисия на акции	3,750	-	11,250	-	15,000
Общо сделки със собствениците	3,750	-	11,250	-	15,000
Салдо към 31 декември 2023	44,721	1,309	32,804	(8,192)	70,642

Настоящият финансов отчет е изготвен на 25 март 2024 г., одобрен от Съвета на директорите на „ЗД Евроинс“ АД на 1 април 2024 г. и подписан на 14 май 2024 г.

Йоанна Цонева
Председател на Съвета на директорите

Румяна Бетова
Изпълнителен директор

Людмила Драгоева
Главен счетоводител

Съгласно одиторски доклад на независимите одитори от:

„Мазарс“ ООД, одиторско дружество № 169

Атанасиос Петропулос
Прокурис

Богданка Соколова
Регистриран одитор, отговорен за одита

„Грант Торнтон“ ООД, одиторско дружество № 032

Марий Апостолов
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

я

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

1. Корпоративна информация за Дружеството

„ЗД Евроинс“ АД („Дружеството“) е акционерно дружество, регистрирано в Софийски Градски Съд през 1996 година. Дружеството получава разрешение за общо застраховане през 1998 година, а от 2005 година до 2017 година е публично дружество. Дружеството е регистрирано в Република България, със седалище и адрес на управление в гр. София, бул. „Христофор Колумб“ № 43.

Предметът на дейност на Дружеството е общо застраховане. Компанията предлага следните продукти: застраховка Злополука; застраховка Заболяване; застраховка Сухопътни превозни средства без релсови превозни средства; застраховка Релсови превозни средства; застраховка Летателни апарати; застраховка Плавателни съдове (морски, речни и по езера и канали); застраховка Товари по време на превоз; застраховка Пожар и природни бедствия; застраховка Щети на имущество; застраховка Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на моторни превозни средства; застраховка Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на летателни апарати; застраховка Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове; застраховка Обща гражданска отговорност; застраховка Кредити; застраховка Гаранции; застраховка Разни финансови загуби; застраховка Помощ при пътуване; застраховка на Правни разноски (правна защита) като допълнително покритие на застраховки на други материални интереси.

Специалното законодателство относно дейността на Дружеството се съдържа и произтича основно от Кодекса за застраховането (КЗ). Въз основа на него Дружеството подлежи на регулация от страна на Комисията за финансов надзор (КФН).

Дружеството извършва дейност в Република Гърция чрез свой клон (действащ от 1 февруари 2019 г.) на базата на принципа на "свободата на установяване" (Freedom of Establishment) в страни-членки на Европейския съюз.

Дружеството осъществява дейност на принципа на Свободата за предоставяне на услуги (Freedom of Services) в следните държави-членки на Европейския съюз:

- Република Полша;
- Република Италия;
- Кралство Испания;
- Федерална Република Германия;
- Кралство Нидерландия
- Република Румъния.

Към 31.12.2023 г. ЗД Евроинс АД е преустановило записването на нов бизнес на застрахователния пазар във Великобритания поради изтичане на временния разрешителен режим (temporary permission regime). Към момента Дружеството прави преглед и оценка на възможностите на пазара и целесъобразността на възобновяване на дейността чрез откриване на клон на територията на Обединеното кралство.

Дружеството има едностепенна система на управление, състояща се от Съвет на директорите (СД). Неговият състав (с мандат до 30.06.2028 г.) към 31 декември 2023 г. и към датата на изготвяне на финансовия отчет е, както следва:

- Йоанна Цонева - Председател на Съвета на директорите (СД);
- Петър Аврамов - Заместник-председател на СД и Независим член на СД;
- Румяна Бетова - Изпълнителен директор;

Прокурист на Дружеството е Димитър Димитров.

Дружеството се представлява от изпълнителния член на Съвета на директорите съвместно с прокуриста на Дружеството или изпълнителния член на Съвета на директорите съвместно с

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

председателя на съвета на директорите, или от председателя на съвета на директорите съвместно с прокуриста на Дружеството.

Броят на персонала към 31 декември 2023 г. е 495 души (към 31 декември 2022 г. - 515 души).

98.75% от регистрирания капитал на Дружеството е собственост на Евроинс Иншурънс Груп АД, чиито акции не са борсово търгуеми. Крайното контролиращо предприятие майка, което изготвя консолидирани финансови отчети е Старком Холдинг АД, регистрирано в Република България, което има публично търгуеми облигации, регистрирани на Българска фондова борса.

2. Изявление за съответствие с МСФО, приети от ЕС и действащо предприятие

2.1. Изявление за съответствие с МСФО, приети от ЕС

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Ръководството носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в настоящия финансов отчет.

2.2. Действащо предприятие

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще като са взети предвид динамичната икономическата обстановка в страната и света, основно произтичаща от военния конфликт в Украйна. Преценките са изготвени и на база наличната информация за събитията в застрахователната Група ЕИГ, част от която е и Дружеството. Детайлна информация за възможното влияние на макроикономическата среда и събитията е оповестена съответно в пояснение 5.8.8. Други рискове.

След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

3. Нови или изменени стандарти и разяснения

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения на съществуващи стандарти към 1 януари 2023 г.

Дружеството е приложило следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2023 г.:

Дружеството е приело следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са уместни и в сила за финансовия отчет на Дружеството за годишния период, започващ на 1 януари 2023 г.:

МСФО 17 Застрахователни договори в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС

МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

- дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;
- изрична корекция за риск, и
- надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

Пояснение 6 представя информация за ефектите от първоначалното прилагане на МСФО 17 застрахователни договори. В пояснение 4 е представена ключова информация за счетоводните политики, прилагани от Дружеството във връзка с отчитане на застрахователните договори.

Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията касаят оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори и следователно да подобрят полезността на сравнителната информация за потребителите на финансовите отчети.

МСФО 17 Застрахователни договори и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. За някои застрахователи тези разлики могат да доведат до временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори в сравнителната информация, която те представят във финансовите си отчети, когато прилагат МСФО 17 и МСФО 9 за първи път.

Измененията ще помогнат на застрахователите да избегнат тези временни счетоводни несъответствия и следователно ще подобрят полезността на сравнителната информация за инвеститорите чрез възможността да представят сравнителна информация за финансовите активи.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Дружеството оповестява съществената информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществената информация за счетоводната политика.

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Предприятието трябва да прилага измененията в стандарта за транзакциите, които възникват на

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така Дружеството следва да признае в началото на сравнителния период отсрочени данъци за всички временни разлики, свързани с лизингови договори и задължения за извеждане от експлоатация и да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа - примерни правила от втори стълб, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

През декември 2021 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) публикува правила с цел извършването на реформа в международното данъчно облагане. Втори стълб има за цел да обложи с минимална ефективна корпоративна данъчна ставка 15% големите компании, които реализират годишен оборот над 750 млн. евро. Измененията във връзка с „Международната данъчна реформа - примерни правила от втори стълб“ са:

- въвежда се изключение от изискванията на МСС 12 предприятието да признава и оповестява информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втори стълб на ОИСР. Предприятието трябва да оповести, че е приложило изключението.
- изискване предприятието да оповестява отделно своите текущи данъчни разходи (приходи), свързани с данъците върху дохода от втори стълб.
- изискване в периодите, в които законодателните актове от втори стълб са приети или по същество приети, но все още не са влезли в сила, предприятието да оповести известната му или подлежащата на приблизително оценяване при разумни усилия информация, която помага на потребителите на финансовите отчети да разберат ефекта върху предприятието от данъците върху дохода от втори стълб, произтичащи от това законодателство.
- изключението се прилага задължително и незабавно след публикуването на измененията в МСС 12 и със задна дата в съответствие с МСС 8.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2023 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. Информация за тези стандарти и изменения е представена по-долу.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Измененията в класификацията на пасивите като текущи или нетекущи засягат само представянето на пасивите в отчета за финансовото състояние, но не и размера им, момента на признаването на активи, пасиви, приходи или разходи или информацията, която дружествата оповестяват за тези елементи. Измененията имат за цел да изяснят следното:

- класификацията на пасивите като текущи или нетекущи трябва да се основава на съществуващи права в края на отчетния период, като всички засегнати параграфи от стандарта вече използват еднакъв термин, а именно „правото“ на отсрочване на уреждането на пасива с поне дванадесет месеца. Изрично се посочва, че само наличното право „в края на отчетния период“ трябва да влияе върху класификацията на пасива;
- класификацията не се влияе от очакванията на Дружеството дали ще упражни правото си да отсрочи уреждането на пасива; и
- уреждането на пасивите може да се осъществи чрез прехвърляне на парични средства, капиталови инструменти, други активи или услуги на контрагента.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

МСС 1 се изменя, както следва:

- уточнява се, че ако правото на отлагане на уреждането за най-малко 12 месеца е предмет на изпълнение на условия от страна на предприятието след отчетния период, тогава тези условия няма да повлияят на това дали правото на отлагане на уреждането съществува в края на отчетния период (отчетната дата) за целите на класифицирането на пасива като текущ или нетекущ; и
- за нетекущите пасиви, предмет на условия, от предприятието се изисква да оповестява информация за:
 - условията (например естеството и датата, до която предприятието трябва да изпълни условието);
 - дали предприятието би спазило условията въз основа на обстоятелствата към отчетната дата; и
 - дали и как предприятието очаква да изпълни условията до датата, на която финансовите показатели трябва да бъдат изчислени съгласно договора.

Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС

Измененията в МСФО 16 изискват от Дружеството продавач-наемател да оценява впоследствие лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг, по начин, по който не признава никаква сума от печалбата или загубата, която се отнася до правото на ползване, което то запазва. Новите изисквания не възпрепятстват продавача-наемател да признае в текущия финансов резултат печалбата или загубата, свързана с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор. Измененията на МСФО 16 не предписват специфични изисквания за оценяване на лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг.

Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в МСС 7 и МСФО 7 ще добавят изисквания за оповестяване, както и указания в рамките на съществуващите изисквания за оповестяване, свързани с предоставянето на качествена и количествена информация относно споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици. Тези изменения добавят две цели за оповестяване, които ще накарат предприятията да оповестяват в пояснителните приложения информация, която позволява на ползвателите на финансовите отчети да оценят как споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици влияят върху пасивите и паричните потоци на предприятието и да разберат ефекта на споразуменията за финансиране на доставчици върху изложеността на предприятието на ликвиден риск и как предприятието може да бъде засегнато, ако споразуменията вече не са достъпни за него.

Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в МСС 21 включват:

- уточняване кога една валута може да бъде обменена в друга валута и кога не - една валута може да бъде обменена, когато предприятието е в състояние да обмени тази валута за другата валута чрез пазари или механизми за обмен, които създават изпълними права и задължения без неоправдано забавяне към датата на оценяване и за определена цел; една валута не може да бъде обменена в друга валута, ако предприятието може да получи само незначителна сума от другата валута;
- изискване как предприятието да определи обменния курс, който се прилага, когато дадена валута не може да бъде обменена - когато дадена валута не може да бъде обменена към датата на оценяване, предприятието оценява спот обменния курс като курс, който би се приложил при редовна сделка между пазарни участници към датата на оценяване и който би отразил вярно преобладаващите икономически условия.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

- изискване за оповестяване на допълнителна информация, когато валутата не е конвертируема - когато валутата не е конвертируема, предприятието оповестява информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да преценят как липсата на конвертируемост на валутата влияе или се очаква да повлияе на неговите финансови резултати, финансово състояние и парични потоци.

4. Съществена информация за счетоводната политика

4.1. Общи положения

Най-значимата информация за счетоводните политики, прилагани при изготвянето на този индивидуален финансов отчет, е представена по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Функционална валута и валута на представяне

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2022 г.), освен ако не е посочено друго.

4.3. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети”.

Дружеството представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

Дружеството представя отчета за финансовото си състояние най-общо по низходяща степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на отчета за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на отчета за финансовото състояние (нетекучи) е представен в пояснение 5.8.5.

През 2023 г. Дружеството е избрало да промени начина на представяне на отчета за паричните потоци спрямо предходни години, когато е бил изготвян по прекия метод. Няма промяна в нетните парични потоци за сравнителната 2022 г. по видове дейности спрямо нетните парични потоци за съответния вид дейност в одитирания финансов отчет за 2022.

Финансови активи и финансови пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, единствено когато съществува законово право за компенсиране на признатите суми и когато е налице намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Приходи и разходи не се компенсират в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, освен ако това не е позволено или разрешено от определен счетоводен стандарт или разяснение, както конкретно е оповестено в счетоводната политика на Дружеството.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството прилага счетоводна политика ретроспективно, преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет или прекласифицира позиции във финансовия отчет и това има съществен

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

При представянето на сравнителната информация в настоящия финансов отчет Дружеството се е позовало на изискванията на пар. В25 от МСФО 17, съгласно който предприятието не е задължено да представи коригирана сравнителна информация за всички по-ранни представени периоди. Анализ на ефектите към датата на прехода към МСФО (01.01.2023 г.) и сравнимия му период 01.01.2022 г. е представена в пояснение 6. Поради това Дружеството не е представило два сравнителна периода и съответно не представя коригирана сравнителна информация за по-ранни периоди (01.01.2022 г.) в смисъла на „началото на най-ранния коригиран сравнителен период, който е представен“.

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с МСФО 17, така че да отразява специфичния характер на застрахователната дейност и операции на Дружеството. Съгласно МСФО 17 портфейлите от застрахователни договори, както и портфейлите от презастрахователни договори (издадени и държани от Дружеството), се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Всички права и задължения, произтичащи от портфейл от договори, са представени на нетна база. Всички активи или пасиви, признати за парични потоци, възникващи преди признаването на свързаната група договори (включително всички активи за парични потоци от придобиване на застраховка), също са представени по същия начин като свързани портфейли от договори.

Съгласно МСФО 17 сумите, признати в отчета за печалбата или загубата, се разделят на

- резултат от застрахователни услуги, включващ застрахователни приходи и разходи за застрахователна услуга, и;
- финансови приходи или разходи от инвестиционна и финансова дейност.

Сумите от презастрахователни договори се представят отделно.

Резултат от застрахователна услуга

Разходите, които са свързани пряко с изпълнението на договорите, са признати в печалбата или загубата като разходи за застрахователни услуги, когато са направени. Разходите, които не са пряко свързани с изпълнението на договорите, са представени извън резултата от застрахователната услуга.

Дружеството не разделя промените в корекцията за нефинансов риск между резултата от застрахователната услуга и застрахователните финансови приходи или разходи. Всички промени в корекцията за нефинансов риск, признат в печалбата или загубата, са включени в резултата от застрахователната услуга.

Застрахователни финансови приходи и разходи

Промените в балансовите стойности на групи договори, произтичащи от ефектите на стойността на парите във времето, финансовия риск и промените в тях, се представят като застрахователни финансови приходи или разходи и са представени като част от отчета за печалбата и загубата.

4.4. Сделки с чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска Народна Банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

**4.5. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки.
Несигурности на счетоводните приблизителни оценки.**

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква от ръководството да извърши преценки, оценки и допускания, които влияят върху прилагането на счетоводните политики и отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите. Оценка и свързаните допускания се основават на исторически опит и други фактори, които са основателни при дадените обстоятелства, резултатите от които образуват основа за преценки относно балансовите стойности на активите и пасивите, които не са очевидни от други източници. Действителните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните допускания се преглеждат редовно. Корекции на счетоводните оценки се правят в годината на промяна на оценките, ако корекцията се отнася за същата година, или в същата и в бъдещите години, ако промяната касае текущата и бъдещите години. Основните преценки и допускания, които имат материален ефект върху финансовите отчети, и счетоводните допускания със съществен риск от материална корекция в следващата година, са следните:

4.5.1. Оценяване на пасива за предявени претенции

Пасивът за предявени претенции представлява очакваната сума за уреждане на обезщетения, по събития настъпили до края на отчетния период, включително претенциите по възникнали, но необявени щети, увеличени с очакваните разходи за уреждане на претенции.

Дружеството оценява пасива за предявени претенции за групата от застрахователни договори по паричните потоци за изпълнение, свързани с тези претенции. ЗД „Евроинс“ АД коригира бъдещите парични потоци за ефекта на финансовия риск.

Дружеството коригира приблизителната оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци, за да се отрази компенсацията, която изисква, за да понесе възникващата от нефинансови рискове несигурност по отношение размера и времевите параметри на паричните потоци.

С оглед на това, че оценката на бъдещото развитие на риска и произтичащите от това застрахователни задължения е с голяма степен на приближение и несигурност, както и че е възможно развитието на риска да се отклони от очакванията на застрахователя по отношение на честота на събитията, размер на очаквани претенции, момент на настъпване и предявяване на събитието, поведение на притежателите на полици и инфлация, е добавена корекция за нефинансов риск.

4.5.2. Корекция за нефинансов риск

Дружеството определя корекцията за нефинансов риск общо за цялата дейност брутно от презастраховане. Отделно се изчислява корекция за нефинансов риск за частта на презастрахователите на база относителния дял на презастрахователните пасиви. Съответстващата на общия обем на дейност корекция за нефинансов риск се разпределя по отделни групи на база несигурността в развитие на риска за всяка отделна група.

Модел на оценка

МСФО 17 не изисква дружествата да използват конкретна техника за оценка на корекцията за нефинансов риск. Възможни модели за оценка са:

- a) ниво на увереност,
- b) условно екстремно очакване
- c) цена на капитала.

Предвид, че Дружеството прилага изискванията на Платежоспособност 2, е избрало да използва за модел на оценка „цената на капитала“.

Корекцията за нефинансов риск (КНР) се определя на база капиталовите изисквания за подписвачески риск, определени по модела на стандартната формула, свързан с премиите и резервите към края на последния отчетен период.

При модела на оценка “цена на капитала” корекцията за нефинансов риск се основава на

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

компенсацията, която предприятието изисква, за да постигне целева възвръщаемост на капитала.

При този модел, изчисленията се базират на следните елементи:

1. Прогнозни капиталови суми, които се използват за определяне на нивото на нефинансовия риск по време на срока на договора;
2. ставка на цената на капитала, която представлява относителната компенсация, изисквана от предприятието за притежаването на този капитал
3. Дисконтови проценти, които се използват за получаване на настоящата стойност на паричните потоци.

4.5.3. Вземания по регресни искове

Правото на Дружеството да възстанови от застрахованото лице или от трето лице, отговорно за нанесена вреда, извършено от Дружеството плащане по застрахователен договор се признава като вземане по регрес на датата, на която се установи правото на вземане. Вземанията по регрес се признават до размера на очакваните бъдещи парични потоци към датата на признаване.

Вземанията по регресни искове от застрахователни компании и други лица (физически и юридически) се признават, съответно като актив и приход при предявяване на регресна покана.

Дружеството има практика да урежда вземания по регреси от застрахователни компании чрез прихващане на свои задължения по регресни искове.

4.5.4. Пасиви по закупени презастрахователни договори

Както е оповестено в пояснение 4.10.2. Дружеството е страна по пропорционални презастрахователни договори, които предвиждат прехвърляне на дял в съществуващите пасиви по издадени застрахователни договори при влизане в сила на договора. Поради характера на този вид договори Дружеството е направило анализ за степента на прехвърляне на риск и резултатите от него показват, че е налице такова прехвърляне. За анализа е използван стохастичен модел и е използвана приетата граница от 1% за риск на презастрахователя.

Дружеството е възприело счетоводна политика за отчитане на пропорционални презастрахователни договори, според която към датата на влизане в сила на договора Дружеството признава дял на презастрахователите в пасивите по издадени застрахователни договори като актив и съответното изменение на дела на презастрахователя в тези пасиви в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, като задълженията към презастрахователи по тези договори се отчитат през последващите периоди на действие на договорите.

Както е оповестено в пояснение 4.10.2. Дружеството е страна по непропорционални презастрахователни договори (т.н. excess of loss договори), които имат за цел да възстановят на Дружеството претърпени загуби по отношение на щети (по единичен риск или акумулация от щети, предизвикани от едно събитие), чието общо обезщетение надвишава дефиниран в договорите праг (самозадържане). Поради наличието на достатъчно историческа информация, ръководството на Дружеството извършва преценка за вероятността част от текущите пасиви по издадени застрахователни договори да възникнат в резултат на такива бъдещи събития и по отношение на по-значимите си линии на бизнес оценява частта от пасивите си, която може да бъде прехвърлена на презастрахователи в допълнение на съществуващата цесия на риск по пропорционалните си презастрахователни договори.

4.5.5. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти за целите на отчитането и оповестяването изисква ръководството да направи преценка за подходящите методи за оценяване и входящите данни за модели, които не са базирани на налична финансова информация. При определяне на справедливата стойност се правят предположения, които пазарни участници биха

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

направили на база своя най-добър икономически интерес.

Дружеството прилага оценителски методи, които се базират в максимална степен на подходящи наблюдаеми пазарни данни и се свежда до минимум използването на ненаблюдаеми входящи данни.

По отношение на последващата оценка на акциите търгувани на регулиран пазар Дружеството използва обявената цена на затваряне към датата на приключване на финансовия отчет, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация.

Въпреки това съществува несигурност по отношение на бъдещите нива на справедливите стойности на финансовите инструменти и относно това дали справедливата стойност на ценните книжа, определена на база пазарни котировки ще бъде подкрепена от пазара при бъдещи сделки.

При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.5.6. Измерване на очакваните кредитни загуби на финансовите активи

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Дружеството. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

4.5.7. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.20). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.5.8. Срок на лизинговите договори

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга, само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

4.5.9. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период. Към 31 декември 2023 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 17 и 18.

4.5.10. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на вътрешен актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценка на задължението за изплащане на дефинирани доходи се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември 2023 г. възлизат на 709 хил. лв. (31 декември 2022 г.: 590 хил. лв.).

4.6. Отчитане на застрахователните договори

4.6.1. Класификация на договорите

Застрахователният договор е договор, по който Дружеството поема значителен застрахователен риск от друга страна (застраховано лице), като се съгласява да компенсира застрахованото лице или друг бенефициент при специфично неочаквано бъдещо събитие (застрахователното събитие), което влияе неблагоприятно върху застрахованото лице или бенефициента.

Застрахователен е всеки риск, който не е финансов. Финансов риск е рискът, свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от следните индекси: лихва, цена на ценна книга, стокови цени, валутен курс, ценови индекс, кредитен рейтинг или индекс или друга променлива. Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск. Нито към 31 декември 2023 г., нито към 31 декември 2022 г., Дружеството е било страна на подобен тип договори за прехвърляне на финансов риск.

4.6.2. Идентифициране на застрахователни договори

МСФО 17 установява принципи за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на застрахователни договори, презастрахователни договори и застрахователните договори с инвестиционен компонент.

При идентифициране на договори в обхвата на МСФО 17 в някои случаи Дружеството следва да прецени дали група или последователност от договори трябва да се третират като един договор и дали вградените деривати, инвестиционните компоненти и компонентите за стоки и услуги трябва да бъдат разделени и да се отчита по друг стандарт. За застрахователните и презастрахователните договори Дружеството не очаква значителни промени, произтичащи от прилагането на тези изисквания.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Дружеството не е издавало застрахователни договори с инвестиционна компонента и не планира да издава такива в бъдеще.

4.6.3. Равнище на обобщаване на застрахователни договори

Съгласно МСФО 17 застрахователните договори се обединяват в групи за целите на оценяването. Групите договори се определят чрез първоначално идентифициране на портфейли от договори, всеки от които включва договори, подложени на подобни рискове и управлявани заедно. Договорите, издавани в различни продуктови агрегирани групи, в различна валута и в различни държави на операции се групират и оценяват отделно на ниво група. След това всеки портфейл се разделя на годишни кохорти (т.е. година на издаване):

- всички договори, които са обременителни при първоначално признаване;
- всички договори, които при първоначално признаване няма значителна вероятност да станат обременителни впоследствие; и
- всички оставащи договори в годишната кохорта.

Когато даден договор бъде признат, той се добавя към съществуваща група от договори или, ако договорът не отговаря на условията за включване в съществуваща група, той формира нова група, към която могат да се добавят бъдещи договори.

Групи от презастрахователни договори се създават така, че един договор се включва само в една група.

При изчисляване на пасивите по издадени застрахователни договори дружеството сегментира своите застрахователни и презастрахователни задължения по:

- ✓ Видове дейности (линии на бизнес). Предвид че нивото на детайлност на сегментирането на застрахователните и презастрахователните задължения следва адекватно да отразява естеството на рисковете, при определяне на най-добрата оценка на пасивите по издадени застрахователни договори задълженията са сегментирани по видове дейности.
- ✓ По географски/териториален признак - отделно за всяка една държава, където е разположен рискът.

Изчислението на най-добрата оценка на пасивите по издадени застрахователни договори е извършено отделно за всяка една държава, в която „ЗД Евроинс“ АД развива дейност, предвид различните продукти, които се предлагат и специфичното развитие на риска на отделните пазари. Дружеството оценява по общия модел онези групи от застрахователни договори, за които е налице трайна тенденция резултатът от развитие на риска и разходите да не може да бъде покрит с приходи от спечелени премии. По общия модел се оценяват и всички многогодишни полици.

4.6.4. Граници на договорите

Съгласно МСФО 17 оценката на група договори включва всички бъдещи парични потоци в границите на всеки договор в групата. Периодът, обхванат от премиите в границите на договора, е „периодът на покритие“.

4.6.4.1. Граници на издадени застрахователни договори

За застрахователни договори паричните потоци са в срока на договора, ако произтичат от съществени права и задължения, които съществуват през отчетния период, в който Дружеството може да принуди притежателя на полицата да плаща премии или има съществено задължение да предоставя услуги. Същественото задължение за предоставяне на услуги приключва, когато:

- Дружеството има практическата способност да преоцени рисковете на конкретния притежател на полица и може да определи цена или ниво на ползи, което напълно отразява тези преоценени рискове, или;
- Дружеството има практическата възможност да преоцени рисковете на портфейла, който съдържа договорът, и може да определи цена или ниво на ползи, които напълно отразяват

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

рисковете на този портфейл, а ценообразуването до датата на преоценка не взема предвид рисковете, които се отнасят за периоди след датата на преоценката.

Някои срочни договори, издадени от Дружеството, имат годишни условия, които гарантирано могат да бъдат подновявани всяка година за ограничен период (най-много три години). Понастоящем Дружеството отчита тези договори като годишни договори, защото не е налице практическата способност да се оценят рисковете на притежателите на полици на ниво индивидуален договор или портфейл при тяхното подновяване.

4.6.4.2. Граници на закупени презастрахователни договори

За презастрахователни договори паричните потоци са в срока на договора, ако произтичат от съществени права и задължения, които съществуват през отчетния период, в който Дружеството е задължено да плаща суми на презастрахователя или има материално право да получава услуги от презастрахователя.

Презастрахователните договори на Дружеството покриват риска по застрахователни договори, издадени в рамките на една година на базата на принципа на обвързване на риска (risk-attachment), и предоставят права както на Дружеството, така и на презастрахователя да прекратят покритието по нови договори при определени ограничени обстоятелства със съответното предизвестие.

Понастоящем оценката на тези презастрахователни договори като цяло е в съответствие с това на издадените застрахователни договори и обхваща само преки застрахователни договори, които вече са издадени и презастраховани към датата на оценяване. Съгласно МСФО 17 обаче паричните потоци, произтичащи от презастрахованите (underlying) договори, които се очаква да бъдат издадени и рискът по тях да бъде цедиран след датата на отчитане, могат да бъдат в границите на презастрахователните договори и са взети предвид при оценката.

4.6.5. Модели за оценка за застрахователните договори

4.6.5.1. Общ модел

МСФО 17 въвежда модел за оценка, базиран на настоящата стойност на бъдещи парични потоци, които се очаква да възникнат, когато Дружеството изпълнява договорите, корекция на риска и марж на договорно обслужване.

Всички застрахователни договори на Дружеството и всички презастрахователни договори са класифицирани като договори без характеристики на пряко участие.

При първоначалното признаване Дружеството оценява група договори (най-вече свързана със застрахователните продукти Кредити и Гаранции) като общата сума на:

(а) паричните потоци от изпълнението на договора, които включват оценки на бъдещи парични потоци, коригирани, за да отразят стойността на парите във времето и свързаните финансови рискове и корекция за нефинансов риск; и
(б) маржа за договорно обслужване. Паричните потоци от изпълнение на група договори не отразяват риска от неизпълнение на Дружеството.

- Целта на Дружеството при оценяването на бъдещите парични потоци е да определи очакваната стойност. Паричните потоци се дисконтират, за да се извлече очаквана настояща стойност.
- Всички парични потоци се дисконтират с помощта на безрискови криви на доходност, публикувани от ЕЮРА, без допълнителни корекции за ликвидност.
- Корекцията за нефинансов риск за група договори, определена отделно от другите оценки, е компенсацията, която Дружеството би изисквала за поемане на определено ниво на несигурност относно размера и времето на паричните потоци, които произтичат от нефинансов риск.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

- Марж за договорно обслужване на група договори представлява неспечелената печалба, която Дружеството ще признае, тъй като предоставя услуги по тези договори.

Балансовата стойност на група договори към всяка отчетна дата е сумата от задължението за оставащо покритие (Liability for remaining coverage, LRC) и задължението за възникнали претенции (Liability for incurred claims, LIC).

Задължението за оставащо покритие включва:

- (а) паричните потоци от изпълнението, които се отнасят до услуги, които ще бъдат предоставени по договорите в бъдещи периоди и
- (б) всеки оставащ марж за договорно обслужване към тази дата.

Задължението за възникнали претенции включва паричните потоци за изпълнение на възникнали иски и разходи, които все още не са изплатени, включително претенции, които са възникнали, но все още не са представени на Дружеството.

Паричните потоци от изпълнение на групи договори се измерват към датата на отчета, като се използват текущи оценки на бъдещи парични потоци, текущи дисконтови проценти и текущи оценки на корекцията за нефинансов риск. Промените в паричните потоци от изпълнението се признават, както следва:

- Промени, свързани с бъдещи услуги – корекции в маржа за договорно обслужване или отчетени в застрахователния резултат в печалбата или загубата, ако групата е обременителна
- Промени, свързани с текущи или минали услуги – признаване в резултата от застрахователни услуги в печалбата и загубата
- Ефекти от промяната на стойността на парите във времето, финансовия риск и/или промени в паричните потоци – признавани като финансови приходи или разходи, свързани със застрахователната дейност

Маржът за договорно обслужване се коригира впоследствие само за промени в паричните потоци от изпълнение, които се отнасят до бъдещи услуги. Маржът за договорно обслужване на всяка отчетна дата представлява печалбата в групата договори, която все още не е призната в печалбата или загубата, тъй като се отнася до бъдещо обслужване на договорите.

4.6.5.2. Опростен модел за оценка

Метод за разпределение на премиите е опростен модел за оценка в МСФО 17, който е приложим за застрахователни и презастрахователни договори, които отговарят на критериите за допустимост:

- да са със срок до една година или в резултат на извършен тест на пасивите по договорите по общ модел и по опростен модел да е видно, че пасивите, оценени по двата модела са приблизително еднакви и;
- да не са обременителни.

Дружеството прилага опростения модел към основната част от своя застрахователен портфейл, с изключение на дългосрочните застрахователни полици от продукти на застраховки Гаранции и кредити.

При първоначално признаване на всяка група договори за общо застраховане балансовата стойност на задължението за оставащо покритие се оценява по премиите, получени при първоначалното признаване. Дружеството е избрало да признае паричните потоци от придобиване на застраховки като разходи, когато са възникнали.

Впоследствие балансовата стойност на задължението за оставащо покритие се увеличава с всички допълнителни получени премии и се намалява със сумата, призната като застрахователен приход

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

за предоставени услуги и допълнително се взема предвид ефект от стойността на парите във времето.

Ако по което и да е време, преди и по време на периода на покритие факти и обстоятелства показват, че дадена група договори е обременителна, тогава Дружеството признава загуба в печалбата или загубата и ще увеличи пасива за оставащото покритие до степента, в която текущите оценки на паричните потоци от изпълнението, които се отнасят до оставащото покритие, надвишават балансовата стойност на задължението за оставащото покритие.

Дружеството признава задължението за възникнали претенции на група договори в размер на паричните потоци от обслужване на застрахователните договори, свързани с възникнали искове. Бъдещите парични потоци се дисконтират.

4.6.5.3. Съществени преценки

При оценката на бъдещите парични потоци, Дружеството включва, по безпристрастен начин, цялата разумна и подкрепима с факти информация, която е налична без ненужни разходи или усилия към датата на отчета. Тази информация включва както вътрешни, така и външни исторически данни за претенции, други очаквания, актуализирани, за да отразяват текущите очаквания за бъдещи събития.

Оценки на бъдещи парични потоци

Паричните потоци за придобиване на застраховки и други разходи, които са направени при изпълнение на договори, включват както преки разходи, така и разпределение на постоянни и променливи общи разходи.

Дружеството разпределя паричните потоци от придобиване на застраховки към групи договори въз основа на общите премии за всяка група, разходите за обработка на претенциите на базата на платените щети и административни разходи въз основа на общите премии за всяка група, като използва комбинация от различни техники.

Дисконтови проценти

Дружеството използва безрискови криви на доходност на държавите, в които оперира, аналогично на насоките на Solvency II и използва кривите, публикувани от ЕЮРА, без допълнителни корекции (в т. ч. и за ликвидност).

Корекции за нефинансов риск

Корекциите за нефинансов риск се определят, за да отразят компенсацията, която Дружеството би изисквало за поемане на нефинансов риск и неговата степен на избягване на риска. Корекциите за нефинансов риск се определят по метода на цена на капитала за нефинансовите рискове, по модела на Solvency II.

4.7. Застрахователни приходи

Дружеството определя и отчита приходите от своите застрахователни договори, следвайки следните принципи:

- **Определение на приходите:** Въз основа на МСФО 17, ние активно оценяваме бъдещите потоци на приходи и разходи, свързани със застрахователните договори. Това включва анализ на очакваните доходи от премии, както и очакваните разходи за полиците, включително потенциалните обезщетения и разходи за управление на полиците и щетите по тях. Приходите от застрахователни договори се определят чрез оценка на бъдещите потоци на постъпления и плащания, свързани с договора.
- **Разделяне на приходите по периоди:** Приходите от застрахователни договори са разпределени по периоди, които отразяват развитието на риска, обслужването на договора и неговото удължаване.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

- Оценка на бъдещите потоци на приходи и разходи: Оценката на приходите от застрахователни договори изисква използването на моделиране и оценки на бъдещи събития и парични потоци.
- Преоценка и преразглеждане на приходите: Дружеството към всеки период преоценява своите оценки и преразглеждат приходите от застрахователни договори, вземайки предвид нова информация и събития.
- Оповестяване на информация: Дружеството е избрало да разкрива информация за приходите от застрахователни договори, включително предпоставки, използвани при оценката, и ключови параметри на моделиране.

4.8. Пасив за остатъчно покритие

Пасивът за остатъчно покритие представлява задължения по съществуващи застрахователни договори за застрахователни събития, които все още не са възникнали, т.е. задължението се отнася до неизтеклата част от периода на покритие. С оглед на горното, по своята същност пасивът за остатъчно покритие съответства на „Пренос - премийния резерв“ и „Резерва за неизтекли рискове“ съгласно разпоредбите на отменения МСФО 4 или „Най-добрата оценка на премийния резерв“ съгласно Директива Платежоспособност II.

За оценка на пасива за остатъчно покритие Дружеството е избрало да използва:

- Общия модел – за договори с покритие над една година и губещите групи;
- Подхода на разпределение на премията - за договори със срок на покритие една или под една година

Пасивът за остатъчно покритие, оценен по общия модел, е съставен от следните елементи:

- а) настояща стойност на бъдещите парични потоци,
- б) корекция за нефинансов риск и
- в) марж на договорно обслужване - представлява нереализираната печалба от договори, която ще се признава в бъдеще.

Паричните потоци за изпълнение включват следните елементи:

- а) текуща преценка на очакваните бъдещи входящи и изходящи парични потоци;
- б) корекция, отразяваща времевата стойност на парите и други финансови рискове, като ликвидност и валутен риск и изрична рискова корекция за нефинансов риск

4.9. Пасив за предявени претенции - Очаквана сума за уреждане на обезщетения

Пасивът за предявени претенции представлява очакваната сума за уреждане на обезщетения, по събития, настъпили до края на отчетния период, включително претенциите по възникнали, но необявени щети, увеличени с очакваните разходи за уреждане на претенции. Към 31.12.2023 г. при прогнозиране на бъдещите плащания е взет предвид прогнозен процент на инфлация за дългосрочна прогноза, която се доближава до инфлационните цели на България и Европа от 2%.

България

	-	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2011														1.015
2012													1.015	1.026
2013												1.015	1.026	1.046
2014											1.0151	1.026	1.046	1.067
2015										1.0151	1.0256	1.046	1.067	1.088
2016									1.0151	1.0256	1.0461	1.067	1.088	1.110
2017								1.0151	1.0256	1.0461	1.0670	1.088	1.110	1.132
2018						1.0151	1.0256	1.0461	1.0670	1.0883	1.110	1.132	1.155	
2019						1.0151	1.0256	1.0461	1.0670	1.0883	1.1101	1.132	1.155	1.178
2020					1.0151	1.0256	1.0461	1.0670	1.0883	1.1101	1.1323	1.155	1.178	1.202
2021				1.0151	1.0256	1.0461	1.0670	1.0883	1.1101	1.1323	1.1550	1.178	1.202	1.226
2022			1.0151	1.0256	1.0461	1.0670	1.0883	1.1101	1.1323	1.1550	1.1781	1.202	1.226	1.250
2023		1.0151	1.0256	1.0461	1.0670	1.0883	1.1101	1.1323	1.1550	1.1781	1.2016	1.226	1.250	1.275

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**Гърция**

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2013												1.014
2014											1.014	1.025
2015										1.014	1.025	1.036
2016									1.014	1.025	1.036	1.055
2017								1.014	1.025	1.036	1.055	1.075
2018							1.014	1.025	1.036	1.055	1.075	1.096
2019						1.014	1.025	1.036	1.055	1.075	1.096	1.116
2020					1.014	1.025	1.036	1.055	1.075	1.096	1.116	1.138
2021				1.014	1.025	1.036	1.055	1.075	1.096	1.116	1.138	1.159
2022			1.014	1.025	1.036	1.055	1.075	1.096	1.116	1.138	1.159	1.181
2023		1.014	1.025	1.036	1.055	1.075	1.096	1.116	1.138	1.159	1.181	1.203

Испания

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2013												1.020
2014											1.020	1.030
2015										1.020	1.030	1.048
2016									1.020	1.030	1.048	1.066
2017								1.020	1.030	1.048	1.066	1.084
2018							1.020	1.030	1.048	1.066	1.084	1.103
2019						1.020	1.030	1.048	1.066	1.084	1.103	1.121
2020					1.020	1.030	1.048	1.066	1.084	1.103	1.121	1.140
2021				1.020	1.030	1.048	1.066	1.084	1.103	1.121	1.140	1.160
2022			1.020	1.030	1.048	1.066	1.084	1.103	1.121	1.140	1.160	1.180
2023		1.020	1.030	1.048	1.066	1.084	1.103	1.121	1.140	1.160	1.180	1.200

Полша

	-	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2013												1.032
2014											1.032	1.055
2015										1.032	1.055468	1.075
2016									1.032	1.055468	1.0746	1.106
2017								1.032	1.055468	1.0746	1.1058	1.133
2018							1.032	1.055468	1.0746	1.1058	1.1334	1.162
2019						1.032	1.055468	1.0746	1.1058	1.1334	1.1618	1.191
2020					1.032	1.055468	1.0746	1.1058	1.1334	1.1618	1.1908	1.221
2021				1.032	1.055468	1.0746	1.1058	1.1334	1.1618	1.1908	1.2206	1.251
2022			1.032	1.055468	1.0746	1.1058	1.1334	1.1618	1.1908	1.2206	1.2511	1.282
2023		1.032	1.055468	1.0746	1.1058	1.1334	1.1618	1.1908	1.2206	1.2511	1.2824	1.314

Пасивът за предявени претенции представлява задължения във връзка с искове по вече настъпили застрахователни събития, включително такива, по които все още не е заведена претенция, както и свързаните с тях застрахователни разходи.

Дружеството оценява пасива за предявени претенции за групата от застрахователни договори по паричните потоци за изпълнение, свързани с тези претенции.

Пасивът за предявени претенции съдържа някои от характеристиките на следните елементи на пасивите по застрахователни договори, така както са били оценявани в предходни периоди:

- ✓ резерв за предявени, но неизплатени претенции (RBNS резерва по смисъла на отпадналия МСФО 4), определен като сбор от очакваната стойност на предявените претенции;
- ✓ резерв за възникнали, но непредявени претенции (IBNR резерва по смисъла на отпадналия МСФО 4) се изчислява по верижно-стълбов метод, базиран на триъгълник на платените или предявени претенции – за застраховките, за които има представителни данни за достатъчно продължителен период, покриващ пълния цикъл на развитие на претенциите или Метод, базиран на очакваната стойност на коефициента на щетимост, определен по собствени или пазарни данни – за останалите видове застраховки;
- ✓ резерв за разходи за ликвидация – определен, като процент от стойността на RBNS-а и IBNR-а;

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

- ✓ очаквани приходи от регреси –на база исторически данни за възстановени суми от регреси, по застраховките, по които има такива;
- ✓ корекция за нефинансов риск - предвид, че оценката на бъдещото развитие на риска и произтичащите от това застрахователни задължения е с голяма степен на приближение и несигурност е добавена корекция за нефинансов риск, определена в процент от настоящата стойност на прогнозираните парични потоци.

4.10. Закупени презастрахователни договори

В обичайната си дейност Дружеството цедира риск към презастрахователите само с дългосрочен кредитен рейтинг, присъден от международно признати кредитни агенции като Standard & Poor's, AM Best Company, Moody's Investors Service или Fitch Ratings, с цел да намали потенциалните си нетни загуби чрез диверсификация на риска и изравняване на потенциални колебания в резултатите.

Презастрахователната дейност не отменя директните задължения на Дружеството към застрахованите лица.

Активите по закупени презастрахователни договори (презастрахователните активи) включват салдото, дължимо от презастрахователни компании за цедирани застрахователни пасиви.

Стойностите за възстановяване от презастрахователи се оценяват по начин, подобен на този за пасивите за предявени претенции, свързани с презастраховани полици.

Дружеството прилага същите счетоводни политики за оценяване на група презастрахователни договори, като прилага опростения модел. Ефектът от риска от неизпълнение на презастрахователя се оценява на всяка отчетна дата и ефектът от промените в риска от неизпълнение се оценява в очакваните парични потоци.

Корекцията за нефинансов риск ще представлява размера на риска, прехвърлен от Дружеството на презастрахователя.

4.10.1. Разходи по закупени презастрахователни договори

Дружеството признава група от закупени презастрахователни договори от по-ранната от следните дати:

- а) началото на периода на покритие на групата от закупени презастрахователни договори; както и
- б) датата, на която предприятието признава обременяваща група от базови застрахователни договори.

Отстъпените премии и възстановените обезщетения се представят в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватния доход като брутни стойности. Договори, при които се прехвърля съществен застрахователен риск, се осчетоводяват като застрахователни договори. Възстановимите суми по тях се признават в същата година, в която е съответната щета.

4.10.2. Активи по закупени презастрахователни договори

Пасивите по предявени претенции първоначално се оценяват брутни, след което се извършва допълнително изчисляване за установяване на активите по закупени презастрахователни договори. Дружеството покрива застрахователните рискове с пропорционален презастрахователен договор за основните бизнес линии и от типа „excess of loss” договори за големите щети и катастрофични рискове, което осигурява защита за застрахователя при възникване на голям брой малки щети както и единични големи искове. Методът, използван от Дружеството, се базира на исторически данни, брутен очакван размер на пасива за предявени претенции и данни за презастрахователната програма, за да се определи размера на активите по закупени презастрахователни договори.

Към 31 декември 2023 г., и към 31 декември 2022 г. Дружеството е страна по непропорционални

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

презастрахователни договори (т.н. excess of loss договори), които имат за цел да възстановят на Дружеството претърпени загуби по отношение на щети (по единичен риск или акумулация от щети предизвикани от едно събитие), чието общо обезщетение надвишава дефиниран в договорите праг (самозадържане). Поради наличието на достатъчно историческа информация, Ръководството на Дружеството извършва преценка за вероятността част от пасивите по издадени застрахователни договори да възникнат в резултат на такива бъдещи събития и по отношение на по-значимите си линии на бизнес оценява частта от пасивите, която може да бъде прехвърлена на презастрахователи в допълнение на съществуващата цесия на риск по пропорционалните си презастрахователни договори.

Към 31.12.2023 Дружеството е преразгледало своите презастрахователни договори, като е прекратило всички непропорционални такива и единствено за оставащ договор за покритие на гражданска отговорност на територията на Полша са предприети действия и условията по него са променени с анекс.

Печалбите или загубите от закупуване на презастраховане се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход незабавно при покупката и не се амортизират.

4.10.3. Анализ за обезценка на презастрахователните вземания

Възстановимата стойност на вземанията по презастрахователните договори се преглежда за обезценка към всяка дата на отчета за финансовото състояние. Такива активи се обезценяват, ако съществуват обективни доказателства, в резултат на събитие, настъпило след първоначалното му признаване, че Дружеството може да не възстанови всичките дължими суми, и че ефектът от събитието върху сумата, която Дружеството следва да получи от презастрахователя, може да бъде надеждно измерен.

4.11. Издадени презастрахователни договори

Част от подписваческата дейност на Дружеството представлява вътрешно групови договори, по които ЗД Евроинс АД е презастраховател. Застрахователните приходи и изплатените претенции по тези договори се третираат и класифицират по същия начин, по който се разглеждат продуктите от директния бизнес, като съответните приходи и разходи се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като брутни стойности. Към края на всеки отчетен период се формират салда по съответните договори, представляващи нетния размер на вземанията и задълженията, възникнали от договорните взаимоотношение с всеки един цедент.

Дружеството формира пасиви (задължения), като заделя пасиви по издадените презастрахователни договори по същия начин, по който би заделило и по директното застраховане.

4.12. Парични потоци за придобиване на застраховане

Паричните потоци от придобиване на застраховки възникват от дейностите по продажба, подписване и стартиране на група договори, които са пряко свързани с портфейла от договори, към който принадлежи групата.

В паричните потоци за придобиване на застраховане са включени разходите за комисиони на посредници и разходи за превантивни мероприятия. Косвените аквизиционни разходи включват разходи за реклама и разходи, произтичащи от сключване или подновяване на застрахователни договори. Аквизиционните разходи се признават като разход през отчетния период, в който са извършени. Дружеството не прилага отсрочване на паричните потоци за придобиване на застраховане, като те се признават като текущ разход през отчетния период.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Паричните потоци от придобиване на застраховки, които са пряко свързани с група договори (напр. невъзстановими комисиони, платени при издаване на договор), се разпределят само към тази група и към групите, които ще включват подновяване на тези договори.

4.13. Административни разходи

Административните разходи включват разходи за възнаграждение на персонала и разходи за амортизации на сгради, съоръжения и оборудване, нематериални активи, разходи за външни услуги, както и други административни разходи.

4.14. Финансови приходи и финансови разходи

Финансовите приходи включват печалби от операции с финансови активи на Дружеството, реализирани приходи от търговия с финансови активи, нереализираните приходи или разходи от преоценка на финансови активи, приходи от лихви за инвестиции в дългови ценни книжа и срочни депозити и приходи от дивиденди.

Финансовите разходи включват загуби от търговия с финансови активи, разходи за лихви по финансови пасиви и лизингови задължения, разходи за управление на инвестиции и банкови такси и комисионни.

Очакваните кредитни загуби за финансови активи са представени във финансовите разходи.

Лихвите по депозити и финансови инструменти се начисляват текущо пропорционално на времевата база, и на базата на ефективния лихвен процент.

Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.15. Други оперативни приходи и разходи

Другите оперативни приходи представляват приходи от посредничество и приходи от наеми. Приходите от наем се признават на линейна база за срока на лизинговия договор. Другите приходи се признават, когато бъде извършена услугата.

Другите оперативни разходи в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО. Като други оперативни разходи се класифицират текущи разходи, различни от аквизиционните и административните разходи, свързани със застрахователната дейност на Дружеството..

4.16. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

На 22.12.2023 г. в ДВ, бр. 106 е публикувана нова част в Закона за корпоративно подоходно облагане – част Пета „а“ – Облагане на многонационалните и големите национални групи предприятия с допълнителен данък и с допълнителен национален данък, в сила от 01.01.2024 г.

Дружеството е приложило временното изключение, издадено от СМСС през май 2023 г., от счетоводните изисквания за отсрочените данъци в МСС 12. Съответно дружеството нито признава, нито оповестява информацията относно отсрочените данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода по втория стълб.

Дружеството продължава да оценява въздействието на законодателството за данъците върху доходите по втори стълб за бъдещите си финансови резултати.

В допълнение оценка на въздействието на законодателството за данъците върху доходите по втори стълб върху бъдещите финансови резултати се извършва и от групата, част която е Дружеството.

4.17. Нематериални активи

Нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Лицензи 5 години
- Софтуер 5 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като част от позиция „Административни разходи“.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като част от позиция „Други приходи/(разходи)“.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.18. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Сгради 25 години
- Компютърно оборудване 2 години
- Транспортни средства 4 години
- Стопански инвентар 7 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като част от позиция „Административни разходи“

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на като част от позиция „Други приходи/(разходи)“

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.19. Отчитане на лизинговите договори

Дружеството като лизингополучател

Дружеството преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. Ако се установи, че договорът съдържа лизинг Дружеството признава като актив с право на ползване и съответно задължение към датата, на която лизинговият актив е достъпен за използване от Дружеството.

Повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг се прави единствено при промяна в реда и условията на договора.

Активите и пасивите, произтичащи от лизинг, първоначално се оценяват на база настояща стойност.

Задълженията за лизинг включват нетната настояща стойност на следните лизингови плащания:

- фиксирани плащания (включително по същество фиксирани плащания), намалена с всички вземания за стимули за лизинг;
- променлива лизингова вноска, която се основава на индекс или лихва, първоначално измерена с помощта на индекса или курс към датата на започване;
- суми, които се очаква да бъдат изплатени от Дружеството при гаранции за остатъчна стойност;
- цена на упражняване на опция за покупка, ако Дружеството има основание да използва тази опция, и
- плащания на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява факта, че Дружеството, упражнява тази опция.

Лизинговите плащания, които се извършват при разумно определени опции за удължаване, също се включват в оценяването на пасива.

Лизинговите плащания се дисконтират, като се използва лихвеният процент, включен в лизинговия договор. Ако този лихвен процент не може да бъде непосредствено определен се използва диференциален лихвен процент на лизингополучателя, който е процентът, който отделният лизингополучател би трябвало да плати, за да получи средства, необходими за получаване на актив с подобна стойност към актива с право на ползване в подобна икономическа среда със сходни условия, сигурност и условия.

Дружеството прилага тристепенен подход при определяне на диференциалния лихвен процент базиран на:

- средна доходност на 10-годишни държавни облигации за последните 3 години;
- коригиран с финансовия спред - заеми, отпуснати на нови предприятия, нефинансови предприятия в местна валута, за определяне на първоначалния първоначален лихвен процент за период от 3 години (за недвижими имоти) или среден лихвен процент по финансов лизинг към несвързани лица за последните 3 години (за транспортни средства);
- специфична корекция за лизинг свързана със конкретния актив (по преценка за всеки отделен актив).

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Приложими диференциални ставки:

	Офиси площи	Автомобили и техническо оборудване
Диференциален лихвен процент България	4.05%	5.34%
Диференциален лихвен процент Гърция	4.54%	4.54%
Диференциален лихвен процент Великобритания	0.78%	-

Дружеството е изложено на потенциални бъдещи увеличения в променливите лизингови плащания въз основа на индекс или лихвен процент, които не са включени в лизинговия пасив до влизането им в сила. Когато влязат в сила корекциите в лизинговите плащания, въз основа на индекс или лихва, лизинговото задължение се преоценява и коригира спрямо актива с право на ползване.

Лизинговите плащания се разпределят между главни и финансови разходи. Финансовите разходи се начисляват в печалбата или загубата през лизинговия период, така че да се получи постоянен периодичен процент на лихва върху остатъка от пасива за всеки период.

Активите с право на ползване се оценяват по цена на придобиване, включваща следното:

- сумата на първоначалното оценяване на лизинговото задължение;
- всякакви лизингови плащания, направени към или преди датата на започване, намалени с получените стимули за лизинг;
- всички първоначални директни разходи, и;
- разходи за възстановяване.

Активите с право на ползване обикновено се амортизират през по-краткия срок на годност на актива и срока на лизинга на линейна база. Ако Дружеството има основание да използва опция за покупка, активът с право на ползване се амортизира през полезния живот на основния актив.

Плащанията, свързани с краткосрочни лизинги на оборудване и превозни средства, както и всички лизинги на активи с ниска стойност се признават на линейни база като разход в печалбата или загубата.

Дружеството приема праг за признаване на активи с право на ползване от 10,000 лева, като се взема предвид цената на актива като нов.

Дружеството като лизингодател

Като лизингодател, Дружеството класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

4.20. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.21. Финансови инструменти**4.21.1. Признаване и отписване**

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

4.21.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент.

Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент, представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи или други финансови позиции с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.21.3. Последващо оценяване на финансовите активи

- **Дългови инструменти по амортизирана стойност**

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котира на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Дружеството класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти, търговските и други вземания, както и регистрирани на борсата облигации, които преди са били класифицирали като финансови активи, държани до падеж в съответствие с МСС 39.

- **Търговски вземания**

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

- **Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата**

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Всички деривативни финансови инструменти се отчитат в тази категория с изключение на тези, които са определени и ефективни като хеджиращи инструменти и за които се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането.

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котираните цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

4.21.4. Обезценка на финансовите активи

Изискванията за обезценка съгласно МСФО 9, използват информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби съгласно модела за „очакваните кредитни загуби“.

Инструментите, които попадат в обхвата на изискванията на МСФО 9, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност и търговски вземания.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Дружеството и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Търговски и други вземания

Дружеството използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Дружеството използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на клиентите по индустрии и срочна структура на вземанията и използвайки матрица на провизиите.

4.21.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват получени заеми, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Дружеството не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

4.22. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрацаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.23. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Резервите включват премийни резерви и общи резерви.

Премийният резерв включва премии, получени при първоначалното емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал, нетно от данъчни облекчения.

Общите резерви се формират като отчисления на печалбите на Дружеството по реда на действащото приложимо търговско законодателство.

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите са включени на ред „Задължения към свързани лица” в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички транзакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.24. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Дружеството внася фиксирани вноски в независими дружества. Дружеството няма други правни или договорни задължения след

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

изплащането на фиксираните вноски. Дружеството плаща фиксирани вноски по държавни програми и пенсионни осигуровки за няколко служителя във връзка с планове с дефинирани вноски. Вноските по планове се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Планове, които не отговарят на дефиницията за планове с дефинирани вноски, се определят като планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителят ще получи след пенсиониране, във връзка с времетраенето на услугата и последното възнаграждение. Правните задължения за изплащането на дефинираните доходи остават задължения на Дружеството, дори ако планът на активите не покрива плана с дефинирани доходи. Планът на активите може да включва активи, специално предназначени за финансирането на дългосрочните задължения по планове с дефинирани доходи, както и определени застрахователни полици.

Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период, намалена със справедливата стойност на активите по плана.

Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на вътрешен актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очакван ръст на заплатите и смъртност. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Разходите по трудовия стаж са включени в „Административни разходи”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Други задължения” по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.25. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

5. Управление на риска

5.1. Цели и политики при управление на застрахователния риск

„ЗД Евроинс“ АД приема, че застрахователната дейност, както всяка стопанска дейност, е свързана със съзнателното поемане на риск. Същността на управлението на риска е във вземането на решение за максимизиране на факторите, условията и обстоятелствата, които могат да се управляват, и минимизиране на тези, които не могат да се управляват и за които причинно-следствената връзка е скрита или неизвестна. Разбирането на риска в неговата цялост, включва пълния спектър на позитивните и негативни случайни събития, отнасящи се до предварително определените или очаквани стойности. Докато позитивните събития са еднопосочни с поставените цели за развитие на дейността, то негативните съдържат възможността от непостигане на формулираните цели.

Бизнес моделът на Дружеството се основава на познаване, регистриране и контрол на застрахователните рискове. Един от възможните начини за справяне с рисковете е избягването им и не допускане на тяхното натрупване.

Рисковете, които неизбежно възникват и съпътстват ежедневната, обичайна дейност на Дружеството, трябва да се познават, идентифицират, регистрират, контролират, минимизират и избягват, когато това е възможно. Това става посредством системата за управление на риска. Тя се състои от управленски концепции и процеси за контрол и управление, насочени към изпълнение на изискванията и целите.

Политика за управление на риска в „ЗД Евроинс“ АД изгражда и създава среда за функционирането на ефективна система за управление на риска, гарантираща непрекъснато идентифициране, измерване, проследяване, управление и докладване на рисковете, на които е изложено или би могло да бъде изложено дружеството. Всички рискове в системата за управление на риска на дружеството се идентифицират, измерват, проследяват, отчитат и докладват на основание изготвен периодичен отчет, адаптиран за нуждите на Платежоспособност II, съгласно регулаторните изисквания и срокове. Системата за управление на риска на компанията майка Евроинс Иншурънс Груп АД, обхваща рискове, попадащи в следните области:

- подписваческа дейност и образуване на технически резерви;
- управление на активите и пасивите;
- инвестиции и по-конкретно деривати и други подобни задължения;
- управление на риска в областта на ликвидността и концентрацията;
- управление на операционния риск;
- презастраховане и други техники за намаляване на риска.

Моделите за риска, стоящи в основата на оценката на риска, се изготвят и одобряват от Комитета по риска при Евроинс Иншурънс Груп АД, по предложение на отговорния актюер на дружеството и след съгласуване с риск мениджъра на Евроинс Иншурънс Груп АД.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Собствената оценка на риска и платежоспособността (СОРП) служи като вътрешен процес за оценка и инструмент за мониторинг за целите на пруденциалните изисквания и по този начин повишава разбирането на зависимостите между отделните рискове и рисковите категории.

Цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на дружеството към поемане на риск се обсъжда, разглежда и определя от Съвета на директорите на дружеството.

Застрахователните събития са произволни по своята природа и действителният брой и мащаб на събитията през всяка една година може да варира от очакваните, изчислени чрез обичайните статистически техники. В рисковия профил на дружеството пазарния риск има дял от 42.89%, което го нарежда на първо място. Той се увеличава в сравнение с миналата година и достига до 61,735 хил. лв.

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на размера на щетите, размера на аквизиционните разходи и размера на административните разходи по следния начин:

- Настъпили щети, нетни от презастраховане +/-5% (за 2022 г. +/- 5%);
- Аквизиционни разходи (+/- 5%) (за 2022 г. +/- 5%);
- Административни разходи (+/- 5%) (за 2022 г. +/- 5%).

Всички други параметри са приети за константни.

Анализът на чувствителността се базира на резултатите на Дружеството от неговата дейност, вземайки предвид приходите и разходите през отчетния период.

31 декември 2023 г.	Повишение на разходите		Понижение на разходите	
	Нетен финансов резултат хил. лв.	Собствен капитал хил. лв.	Нетен финансов резултат хил. лв.	Собствен капитал хил. лв.
Настъпили щети, нетни от презастраховане (+/- 5%)	(10,521)	(10,521)	12,585	12,585
Аквизиционни разходи (+/- 5%)	(6,636)	(6,636)	6,089	6,089
Административни разходи (+/- 5%)	(1,225)	(1,225)	678	678
31 декември 2022 г.				
	Повишение на разходите	Понижение на разходите		
	Нетен финансов резултат хил. лв.	Собствен капитал хил. лв.	Нетен финансов резултат хил. лв.	Собствен капитал хил. лв.
Настъпили щети, нетни от презастраховане (+/- 5%)	(10,364)	(10,364)	10,364	10,364
Аквизиционни разходи (+/- 5%)	(6,544)	(6,544)	6,544	6,544
Административни разходи (+/- 5%)	(1,034)	(1,034)	1,034	1,034

5.2. Стратегия по сключване на полиците

Стратегията на Дружеството за сключване на полици има за цел постигането на разнообразие, за да се осигури балансиран портфейл, и се основава на голям портфейл от сходни рискове няколко години подред, който като такъв се очаква да намали вариациите в резултата.

Стратегията за сключване на полици се определя в годишен бизнес план, който включва класовете бизнеси, които се застраховат. Тази стратегия се прилага към отделните застрахователни посредници посредством подробни инструкции за сключване на полици, които включват лимити, които всеки посредник трябва да спазва според класа и размера на бизнеса, територията и отрасъла, за да постигне подходящо ниво на риска в рамките на портфейла. В голямата си част

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

договорите по общо застраховане са годишни и застрахователите имат правото да откажат подновяване или да променят условията на договора при подновяването му.

5.3. Презастрахователна стратегия по закупени презастрахователни договори

Дружеството презастрахова част от рисковете, които записва, за да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Презастрахователните договори не освобождават Дружеството от задълженията му към застрахованите лица. Презастрахователите имат задължението да следват съдбата ни по силата на всички сключени презастрахователни договори.

Дружеството има сключени пропорционални и непропорционални презастрахователни договори за всички свои основни бизнес линии - застраховки Каско (Сухопътни превозни средства без релсови превозни средства) и Гражданска отговорност на автомобилистите (Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на моторни превозни средства), Имущество, Гаранции, Транспортно застраховане, Отговорности и др. Също така с цел намаляване на нетната експозиция, Дружеството разполага и с непропорционален договор, покриващ катастрофични събития. Използва се опцията за сключване на договори за факултативно презастраховане при определени специфични обстоятелства, които са предмет на предварително одобрение.

Пасивното презастраховане носи със себе си и кредитен риск и активите по презастраховане се осчетоводяват като се намалят с разходите за обезценки в резултат на случаи на неплатежоспособност и несъбираеми суми. До момента Дружеството не е имало случаи на невъзможност да се възстановят дължими суми от презастрахователи. Дружеството сключва застрахователните договори основно с презастрахователи, с които не са свързани лица с цел контролиране на експозицията за евентуални загуби от едно събитие.

5.4. Презастрахователна стратегия по издадени презастрахователни договори

През 2023 г. „ЗД Евроинс“ АД е презастраховател по договор със ЗК Евроинс Грузия АД, по заболяване и Автокаска – квотен дял равен на 50% с лимит на цесията не повече от 3.5 млн. евро на година. Към 31.12.2023 г. този бизнес е продаден, на база на сключен анекс за заместване на презастраховател.

5.5. Условия на застрахователните договори

Условията на застрахователните договори, които имат материален ефект върху сумата, времето и несигурността от бъдещи парични потоци, произтичащи от застрахователните договори са изложени по-долу. Дружеството работи по утвърдения списък на Комисията за финансов надзор с разрешени застраховки, които са групирани в 18 групи. Оценката за основните продукти на Дружеството и методите на управление на свързаните със застрахователните продукти рискове са представени както следва:

Общозастрахователни договори – Автомобилно застраховане

„ЗД Евроинс“ АД сключва застраховки Каско, Гражданска отговорност на автомобилистите, Зелена карта и Злополука на местата в МПС за България и чужбина. Покриваните рискове по тях обхващат в най-пълна степен нуждите от застрахователно покритие на собствениците, ползвателите и държателите на МПС. Териториалният обхват на застраховките включва цяла Европа. Извършва се стриктна селекция на риска чрез функциониращата система за издаване и съхраняване на информацията за сключените застрахователни договори.

Автомобилно застраховане – Каско

Дружеството сключва застрахователни договори за застраховка Каско на моторни превозни средства. Застраховката Каско на автомобилите застрахова превозните средства на

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

застрахованите лица срещу щети, причинени от пътнотранспортно произшествие, природно бедствие или злоумишлени действия на трети лица, както и кражба. Възвръщаемостта на капитала при този продукт произтича от общите премии, начислявани на застрахованите лица минус сумите, заплащани за покриването на щети и разходи, начислени от Дружеството.

Събитието, което предизвиква щети по автомобилите обикновено възниква внезапно (като пътнотранспортно произшествие, природни бедствия, кражба и др.) и причината се определя лесно. Дружеството бива уведомено бързо и претенцията се урежда в кратки срокове. Бизнесът с Каско застраховките следователно се класифицира като „краткосрочен“, което означава, че влошаването на разходите и възвръщаемостта на инвестициите се определят като несъществени. Това контрастира с „дългосрочните“ (дългоопашати) класове, където отнема повече време да се определи окончателния размер на претенциите и това прави разходите и възвръщаемостта на инвестициите значително по-съществени.

Ключовите рискове, свързани с този продукт, са рискът от сключване, от конкуренция и рискът от претенции (включително променливото проявление на риска под влияние на способностите на водача и на другите участници в движението). Дружеството също така е изложено на риска от злоумишлени действия от страна на застрахованите лица.

Рискът от сключване е този, при който Дружеството не начислява различни премии за различните автомобили, които застрахова. Рискът по дадена полица ще варира според много фактори като – марка на автомобила, къде се управлява автомобила, стаж на водача. За застраховка Каско на МПС се очаква да има голям брой застраховани обекти със сходни рискови профили. Изчисляването на премия, съизмерима с риска за тези полици, ще бъде субективно и следователно рисково.

Дружеството е изложено на риск застрахованият да прави неверни или невалидни искиове, или да завишава сумата, изискуема след претърпяване на загуба. Това до голяма степен обяснява защо икономическите условия са свързани с това колко е печеливш каско портфейла.

Застрахователният риск се управлява основно чрез разумно ценообразуване, дизайн на продукта, избор на риска, подходяща инвестиционна стратегия, рейтинговане и презастраховане. По тази причина Дружеството следи и реагира на промени в общата икономическа и търговска среда, в която извършва своята дейност.

Общозастрахователни договори – Обща гражданска отговорност

Дружеството сключва застраховка Обща гражданска отговорност. При тези договори се изплаща парична компенсация за телесна и/или неимуществена повреда / щета на служители или на членове на обществото.

Общата отговорност се счита за дълъг процес, тъй като финализирането и уреждането на искиове през годината на възникване на претенцията отнема сравнително дълго време. Срокът за отчитане и уреждане на претенции е функция от специфично осигуреното покритие, юрисдикцията и провизиите на специфичната политика като самозадържане. Има многобройни компоненти, които са в основата на застраховката обща гражданска отговорност.

Тази бизнес линия обикновено е най-големият източник на несигурност по отношение на провизиите на претенции. Основно несигурността в оценката на тази провизия се обяснява с дългия времеви интервал в отчитането (т.е. времето между покритото застрахователно събитие и действителното предявяване на щетата), броя на участващите страни, дали покритото „събитие“ се ограничава до един времеви период или се разпростира върху няколко времеви периода, включените възможни суми (в индивидуалните предявявания на щети), дали тези щети са били разумно предвидими и дали са имали за цел да бъдат покрити във времето, когато са били сключени договорите (т.е. потенциал за оспорване на покритието), и възможността за масово предявяване на щети. Претенциите с по-дълги времеви интервали в оповестяването водят до по-

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

голям вътрешно присъщ риск. Това важи с особена сила за предявените щети с по-дълъг срок на изискуемост, особено там където съдебните органи са взели решение покритието да се простира в няколко години, т.е. включва няколко защитника (и техните застрахователи и презастрахователи) и многобройни полици (като по този начин увеличават включените възможни суми и сложност на уреждане на претенции). Претенции с по-дълги срокове на изискуемост също повишават потенциалния времеви интервал на признаване, т.е. интервала между подписването на вид полица на един конкретен пазар и признаването, че такива полици имат латентна експозиция за обезщетения.

Общозастрахователни договори – Имущество

Дружеството сключва имуществени застрахователни договори в цялата страна. Застраховката имущество застрахова до някакъв лимит или покритие, лицата срещу загуба или повреда на тяхното собствено имущество и вредите, причинени от прекъсване в бизнеса, произтичащо от тази щета.

Възвръщаемостта на капитала при този продукт произтича от общите премии, начислявани на застрахованите лица минус сумите, заплащани за покриването на щети и разходите, начислени от Дружеството.

Събитие, което предизвиква обезщетение за повреда на сгради или имущество обикновено възниква внезапно (като при пожар и обир с взлом) и причината се определя лесно. Претенцията, в този случай, ще бъде оповестена бързо и може да се уреди без забавяне. Бизнесът със застраховки имущество следователно се класифицира като „краткосрочен”, което означава, че влошаването на разходите и възвръщаемостта на инвестициите ще бъде от несъществено значение. Това контрастира с „дългосрочните” класове, където отнема повече време да се определи окончателния разход за щетата и това прави разходите и възвръщаемостта на инвестициите значително по-съществени.

Ключовите рискове, свързани с този продукт, са рискът от сключване, от конкуренция и рискът от претенции (включително променливото проявление на риска от природни бедствия). Дружеството е изложено на риска от злоумишлени действия от страна на застрахованите лица. Рискът от сключване е този, при който Дружеството не начислява различни премии, в съответствие с различните имуществена, които застрахова. Рискът по дадена полица ще варира според много фактори като местоположение, мерки за сигурност на мястото, възраст на имуществото и др. За застраховка на домашно имущество се очаква да има голям брой застраховани обекти със сходни рискови профили. Това, обаче, не важи за стопански дейности.

Много предложения за застраховане на търговски обекти се състоят от уникална комбинация от местоположение, вид бизнес и мерки за сигурност. Изчисляването на премия, съизмерима с риска за тези полици, е субективно и следователно рисково. Класовете имоти са изложени на риска застрахованият да прави неверни или невалидни искове, или да завишава сумата, изискуема след претърпяване на загуба. Това до голяма степен обяснява защо икономическите условия са свързани с това колко е печеливш портфейла от имущество. Застрахователният риск се управлява основно чрез разумно ценообразуване, дизайн на продукта, избор на риска, подходяща инвестиционна стратегия, рейтинговане и презастраховане. Дружеството следователно следи и реагира на промени в общата икономическа и търговска среда, в която извършва своята дейност.

5.6. Концентрации на застрахователни рискове

Ръководството счита, че към 31 декември 2023 г. и към 31 декември 2022 г. няма съществени концентрации на застрахователен риск в портфейла на Дружеството.

Потенциален източник на концентрация на застрахователен риск е застраховка Имущество. Имуществото е обект на множество рискове, включително кражба, пожар, бизнес прекъсване и метеорологични условия. Обезщетенията за явления като бури, наводнения, срутвания, пожари, експлозии, и повишаващото ниво на престъпността възникват в регионален мащаб, което

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

означава, че Дружеството управлява разпределението на географския си риск много внимателно.

В случай на земетресение, Дружеството очаква портфейлът от недвижими имоти да включва високи икове за структурни щети на недвижими имоти и големи икове поради смущения в бизнеса, докато транспортните връзки не функционират и имотът е затворен, поради ремонт. Дружеството приема общата рискова експозиция, която е готово да поеме в определени територии за редица събития като природни бедствия. Текущата агрегирана позиция се контролира по време на подписването на даден риск и се изготвят месечни отчети, които показват ключовите концентрации, на които Дружеството е изложено. Дружеството използва различни моделиращи инструменти, за да контролира концентрацията и да симулира загуби от катастрофи, за да измери ефективността на презастрахователните програми и нетната рискова експозиция на Дружеството. През годината се провеждат „стрес“ и „сценарийни“ тестове с помощта на тези модели.

Най-голямата вероятност за значителни загуби на Дружеството произтича от катастрофични събития като наводнения, повреди, щети от бури или земетресения. Дружеството управлява риска чрез сключване на презастрахователни договори.

Дружеството поддържа и разнообразен микс от продукти. Продуктовата диверсификация се постига с помощта на водещи експерти в съответните линии бизнес, както и чрез надграждане на подписваческите умения по различните видове застрахователни продукти. Изложеността си към загуби.

5.7. Развитие на претенциите

Таблицата за развитие на претенциите, представена по-долу, се представя с цел поставяне на оценката на неплатените претенции, включени в сумата на пасива за предявени претенции, в контекст, което позволява сравнение на развитието на резерва за претенции с отчетените пасиви в предходните периоди. От таблицата е видна способността на Дружеството да оценява общата стойност на претенциите.

Оценката се повишава или понижава, когато загубите се плащат и се изяснява повече информация за честотата и размера на неплатените претенции. В долната част на таблицата се представя съгласуване на общите пасиви, включени в отчета за финансовото състояние и оценката на възникналите щети.

Информацията в таблицата осигурява исторически преглед за достатъчността на оценките на неплатените щети; ползвателите на тези финансови отчети се предупреждават за екстраполиране на излишъци или недостиг от миналото върху текущи неплатени балансови щети. Поради присъщата несигурност в процеса на определяне на пасивите, не може да се гарантира с абсолютна сигурност, че тези пасиви ще са достатъчни.

Година на събитие	Преди 2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Общо
Оценка на натрупани щети в края на годината на настъпване на събитието	551 865	65 574	97 348	93 273	121 196	155 191	201 961	245 528	249 258	249 258
1 година по - късно	430 916	60 516	89 924	80 263	116 067	142 538	197 461	234 165		234 165
2 години по - късно	472 574	62 445	89 254	83 042	113 245	136 688	179 828			179 828
3 години по - късно	490 964	62 295	92 632	84 904	107 837	132 065				132 065
4 години по - късно	514 272	61 566	84 971	88 396	110 573					110 573
5 години по - късно	523 347	65 776	85 117	92 647						92 647
6 години по - късно	526 211	66 635	87 490							87 490
7 години по - късно	523 964	67 342								67 342
8 години по - късно	535 650									535 650
Текуща оценка	535 650	67 342	87 490	92 647	110 573	132 065	179 828	234 165	249 258	1 689 018
Натрупани плащания	-522 848	-64 339	-78 350	-82 296	-89 656	-102 460	-140 883	-177 950	-120 362	-1 379 143
Оценка на натрупани щети	12 802	3 004	9 140	10 352	20 916	29 605	38 945	56 215	128 896	309 874
* Стойност на задължението в отчета за финансовото състояние	12 802	3 004	9 140	10 352	20 916	29 605	38 945	56 215	128 896	309 874

* Стойността на задължението е представено на недисконтирана база.

Пасивът за предявени претенции включва задължението на дружеството да разглежда и да изплаща обезщетения по валидните претенции по застрахователни събития, които вече са

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

настъпили, в това число събития, които са настъпили, но по които не са обявени претенции, и други направени разходи по застраховки.

Резултатите от всички по-горе описани сценарии показват, че нивото на капитализация на Дружеството е добро. Финансовите резултати са най-чувствителни към промяна в квотата на щетимост, което още веднъж показва важността на оценката на щетите за всяко застрахователно дружество.

5.8. Управление на финансовия риск

Дружеството е изложено на следните видове риск при операциите си с финансови инструменти:

- пазарен риск, включително:
 - лихвен риск;
 - валутен риск;
 - ценови риск;
- кредитен риск;
- ликвиден риск.
- концентрационен риск;
- операционен риск;

Пазарният риск може да бъде описан като риск от промяна в справедливата стойност на един финансов инструмент, дължаща се на промяна в лихвените проценти, цените на капиталови инструменти или обменните валутни курсове. Той включва три вида рискове, които са разгледани отделно.

Съответствие между активите и пасивите

Дружеството активно управлява активите си като използва подход, който балансира качество, диверсификация, съответствие между активите и пасивите, ликвидност и възвръщаемост на инвестициите. Целта на инвестиционния процес е да оптимизира инвестиционния доход, коригиран с риска, като гарантира, че активите и пасивите се управляват на база на паричен поток и продължителност.

Дружеството управлява паричния поток и инвестициите като определя приблизително сумите и времето на постъпления от застрахованите и на плащания на застрахователните задължения. Този процес е присъщо субективен и може да повлияе на способността на Дружеството да постигне целите за управление на активите и пасивите.

5.8.1. Лихвен риск

Излагането на Дружеството на пазарен риск за промени в лихвения процент е концентрирано в инвестиционния му портфейл и в по-малка степен в дълговите му задължения. Промени в инвестиционните стойности, дължащи се на промени в лихвените проценти, обаче, се компенсират отчасти от съответствените промени в икономическата стойност на застрахователните пасиви и дълговите задължения.

Разпределението на финансовите активи според тяхната чувствителност към лихвен риск към 31 декември 2023 г. е както следва:

Към 31 декември 2023

в хил. лв.

	<u>Фиксирана лихва</u>	<u>Безлихвени</u>	<u>Общо</u>
Пари и парични еквиваленти	-	6,158	6,158
Депозити в банки с падеж над 90 дни	4,232	-	4,232
Корпоративни облигации по справедлива стойност в печалбата и загубата	93,765	-	93,765
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	164,659	164,659

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**Към 31 декември 2023**

в хил. лв.

	Фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Борсово търгуеми акции	-	23,000	23,000
Държавни облигации	-	17,951	17,951
Активи по издадени презастрахователни договори	-	9,273	9,273
Активи по закупени презастрахователни договори, различни от пасива за остатъчно покритие и пасива по предявени претенции	-	935	935
Други вземания и активи	-	32,279	32,279
Други финансови активи (репа и заеми)	1,144	-	1,144
Общо	99,141	254,255	353,396

Разпределението на финансовите активи според тяхната чувствителност към лихвен риск към 31 декември 2022 г. е както следва:

Към 31 декември 2022

в хил. лв.

	Фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Пари и парични еквиваленти	6,487	3,851	10,338
Депозити в банки с падеж над 90 дни	29,008	-	29,008
Корпоративни облигации по справедлива стойност в печалбата и загубата	27,683	-	27,683
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	48,284	48,284
Борсово търгуеми акции	-	15,271	15,271
Активи по закупени презастрахователни договори, различни от пасива за остатъчно покритие и пасива по предявени претенции	-	1,479	1,479
Други вземания и активи	-	38,450	38,450
Други финансови активи (репа и заеми)	27,550	-	27,550
Общо	90,728	107,335	198,063

Дружеството контролира експозицията си към лихвен риск чрез периодичен преглед на своите активни и пасивни позиции. Допусканията, свързани с паричните потоци, както и влиянието на флукуациите на лихвените проценти върху инвестиционния портфейл, се преглеждат на всеки шест месеца. Целта на тези стратегии е да се ограничат големите изменения на активите и пасивите, свързани с изменението на лихвените проценти. Въпреки че е по-трудно да се измери чувствителността на застрахователните пасиви към изменението на лихвените проценти, изменението им ще се отрази и на застрахователните активи, което ще компенсира промяната на пасивите, свързани с продукти на общото застраховане. Дружеството също така е изложено на риска от промени в бъдещите парични потоци от ценни книжа с фиксиран доход, произтичащи от промени в пазарните лихвени проценти. Поради характера на финансовите инструменти, чувствителността на резултата към лихвен риск е незначителна.

5.8.2. Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск чрез разплащанията в чуждестранна валута. В резултат от въвеждането на валутния борд в България, българската валута е обвързана с евро. Тъй като валутата, използвана във финансовите отчети е български лев, резултатите, отразени в тях, се влияят от промени в обменните курсове на валути, различни от лев и евро. В резултат от експозициите на Дружеството в чужда валута възникват печалби и загуби, които са отразени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватния доход. Тези експозиции съставляват паричните активи на Дружеството, които не са деноминирани във валутата, използвана във финансовия отчет на Дружеството. В случаите, когато местната валута е изложена на значителен валутен риск, управлението му се постига чрез инвестиции в депозити деноминирани в евро. Компанията няма задължения, деноминирани в чуждестранна валута, различна от евро, щатски долари, полски злоти и британски лири. Основна част от задълженията на Дружеството са

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

деноминирани в български лева и евро.

Разпределението на финансови активи и пасиви по валути е както следва:

Към 31 декември 2023 в хил. лв.	Лева	Евро	Щатски долари	Полски злоти	Британски лири	Румънска лея	Общо
Пари и парични еквиваленти	3,567	1,183	4	1,198	3	203	6,158
Депозити в банки с падеж над 90 дни	2,590	1,642	-	-	-	-	4,232
Корпоративни облигации по справедлива стойност в печалбата и загубата	1,587	92,178	-	-	-	-	93,765
Дялове в колективни инвестиционни схеми	83,187	81,472	-	-	-	-	164,659
Борсово търгуеми акции	20,000	3,000	-	-	-	-	23,000
Държавни облигации	-	13,976	-	3,975	-	-	17,951
Активи от закупени презастрахователни договори	-	113,532	-	45,823	16,155	-	175,510
Активи по издадени застрахователни договори	9,273	-	-	-	-	-	9,273
Други вземания и активи	15,554	6,644	-	4,523	5,202	356	32,279
Други финансови активи	-	1,144	-	-	-	-	1,144
Общо активи	135,758	314,771	4	55,519	21,360	559	527,971
Пасиви по издадени застрахователни договори	114,122	161,633	-	82,518	21,490	391	380,154
Пасиви по закупени презастрахователни договори	6,023	2,336	-	608	-	-	8,967
Задължения по лизингови договори и други задължения	43,462	9,705	-	299	769	-	54,235
Подчинен срочен дълг	25,420	-	-	-	-	-	25,420
Общо пасиви	189,027	173,674	0	83,425	22,259	391	468,776

Към 31 декември 2022 в хил. лв.	Лева	Евро	Щатски долари	Полски злоти	Британски лири	Общо
Пари и парични еквиваленти	8,304	574	522	937	1	10,338
Депозити в банки с падеж над 90 дни	27,366	1,642	-	-	-	29,008
Корпоративни облигации по справедлива стойност в печалбата и загубата	945	26,738	-	-	-	27,683
Дялове в колективни инвестиционни схеми	2,716	45,568	-	-	-	48,284
Борсово търгуеми акции	10,048	5,223	-	-	-	15,271
Активи от закупени презастрахователни договори	79,220	81,838	-	41,305	29,116	231,479
Други вземания и активи	29,536	4,068	-	1,353	3,493	38,450
Други финансови активи	22,017	5,533	-	-	-	27,550
Общо активи	180,152	171,184	522	43,595	32,610	428,063
Пасиви по издадени застрахователни договори	95,333	134,330	-	66,776	26,086	322,525
Пасиви по закупени презастрахователни договори	2,285	3,291	-	-	-	5,576
Задължения по лизингови договори и други задължения	31,752	10,290	-	143	-	42,185
Подчинен срочен дълг	25,383	-	-	-	-	25,383
Общо пасиви	154,753	147,911	-	66,919	26,086	395,669

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на валутните курсове на българския лев спрямо следните чуждестранни валути:

- Полски злоти +/-10% (за 2022 г. +/- 10%)

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

- Британски лири (+/- 2.5%) (за 2022 г. +/- 10%)

Всички други параметри са приети за константни.

Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на резултатите на Дружеството от неговата дейността в Република Полша и във Великобритания вземайки предвид приходите и разходите в чуждестранна валута през отчетния период.

31 декември 2023 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Полски злоти (+/- 10%)	2,512	2,512	(2,512)	(2,512)
Британски лири (+/- 2.5%)	22	22	(20)	(20)

31 декември 2022 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Полски злоти (+/- 10%)	2,099	2,099	(2,099)	(2,099)
Британски лири (+/- 10%)	(586)	(586)	588	588

5.8.3. Ценови риск

Експозицията на Дружеството към ценови риск е свързана с финансовите активи, отчитани по справедлива стойност, които включват акции и облигации, търгувани на БФБ и на други регулирани пазари.

По тези инструменти съществува риск, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще се колебае поради промени в пазарните цени (различни от тези, свързани с лихвен и валутен риск), независимо дали тези промени са причинени от фактори, специфични за индивидуалния финансов инструмент или неговия емитент, или фактори, които засягат пазара.

Ценовият риск се управлява като се прави анализ на компаниите, в които се инвестира на база на тяхната оперативна дейност.

Концентрацията на финансовите активи, които се отчитат по справедлива стойност по отношение на емитентите е както следва:

	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Люксембург	72,029	33,255
Хърватска	1,988	-
Словакия	1,954	-
Италия	4,062	-
Франция	3,999	-
Полша	3,975	-
Каймани	37,415	-
Ирландия	-	746
България	156,442	39,701
Малта	12,620	12,313
Германия	4,890	5,222

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Австралия	1	1
Обща	299,375	91,238

Ценовият риск продължи да нараства през 2023 г. в резултат на развиващия се процес на ограничаване на паричното предлагане от основните централни банки – Фед и ЕЦБ. Благоприятно е обстоятелството, че отчитаният темп на инфлация, както за страните от Еврозоната така и в Америка започна да се забавя, което предполага, задържане на лихвените нива. Вероятността за допълнителни корекции през 2024 г. в низходяща посока на цените на инструментите с фиксиран доход спада. Това от своя страна предполага снижаване на ценовия риск през следващата година при равни други условия.

5.8.4. Кредитен риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти например при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства, инвестиции в облигации и други.

Максималната експозиция на кредитен риск представлява балансовата стойност на финансовите активи.

Финансови и застрахователни активи	Пояснение	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
		Борсово търгуеми акции	20
Корпоративни облигации по справедлива стойност в печалбата или загубата	20	93,765	27,683
Дялове в колективни инвестиционни схеми	20	164,659	48,284
Депозити в банки с падеж над 90 дни	20	4,232	29,008
Държавни облигации	-	17,951	-
Вземания по договори за обратно изкупуване на ценни книги	20	-	22,017
Предоставени заеми	20	1,144	5,533
Активи по издадени застрахователни договори	21	9,273	-
Активи по закупени презастрахователни договори, различни от пасива за остатъчно покритие и пасива за предявени претенции		175,510	231,479
Други вземания и активи	23	32,279	38,450
Пари и парични еквиваленти	24	6,158	10,338
Обща експозиция към кредитен риск		527,971	428,063

Представената по-долу таблица, предоставя информация относно експозицията към кредитен риск на Дружеството към 31 декември 2023, като класифицира активите съгласно кредитния рейтинг на контрагентите на Кредитната агенция Fitch, BCRA и Moody's. AAA е най-високият възможен рейтинг.

Дружеството държи активи в търговски портфейл с цел управление на кредитния риск. По-долу е представен анализ на кредитното качество на ценните книжа, базиран на рейтингите на различни рейтингови агенции като Fitch, BCRA и Moody's. Стойностите са представени нетно от обезценката по МСФО 9.

Финансови и застрахователни активи и рейтинг	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата:		
Корпоративни облигации		
Рейтинг BBB	25,701	11,520

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Финансови и застрахователни активи и рейтинг	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Рейтинг ВВ	1	1
Рейтинг В	12,753	-
Без рейтинг	55,310	16,162
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми		
Рейтинг А	1	1
Рейтинг ВВВ	19,897	12,540
Рейтинг ВВ	98	40
Без рейтинг	167,663	50,974
Държавни облигации		
Рейтинг ВВВ	11,901	-
Рейтинг ВВ	6,050	-
Финансови активи по амортизирана стойност:		
Депозити в банки		
Рейтинг ВВВ	1,607	1,607
Рейтинг ВВ	2,625	2,106
Рейтинг В	-	25,295
Вземания по репа и предоставени заеми		
Рейтинг ВВВ	-	9,992
Без рейтинг	1,144	17,558
Активи по закупени презастрахователи договори, различни от пасива за предявени претенции и пасива за остатъчно покритие		
Рейтинг АА	508	962
Рейтинг А	-	517
Рейтинг ВВВ	427	-
Активи по издадени застрахователни договори		
Без рейтинг	9,273	-
Други вземания и активи		
Рейтинг ВВВ	-	21,120
Без рейтинг	32,279	17,330
Пари и парични еквиваленти		
Рейтинг АА	-	53
Рейтинг А	101	592
Рейтинг ВВВ	5,344	8,350
Рейтинг ВВ	300	43
Рейтинг В	19	274
Без рейтинг	394	1,026
Общо	353,396	198,063

В таблицата по-долу е представена обезценка съгласно МСФО 9 на активите в горната таблица.

Натрупана очаквана кредитна загуба и загуба от обезценка за финансови активи по амортизирана стойност в хил. лв.

Натрупана очаквана кредитна загуба и загуба от обезценка за финансови активи по амортизирана стойност в хил. лв.	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Депозити в банки с падеж над 90 дни		
Рейтинг ВВВ	6	6
Рейтинг ВВ	38	31
Рейтинг В	-	377
Други финансови активи		
Рейтинг ВВВ	-	17
		45

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Без рейтинг	986	464
Парични средства в банки		
Рейтинг А	-	2
Рейтинг ВВВ	18	28
Рейтинг ВВ	4	1
Рейтинг В	1	5
Без рейтинг	36	1
Общо	59	932

Концентрацията на корпоративни облигации, емитирани от свързани лица към 31 декември 2023 г. представлява 7% от стойността на финансовите и застрахователните активи. 27% от инвестициите на Дружеството в корпоративни облигации са в облигации, издадени от мажоритарния собственик.

Експозиция към държавен дълг

Към 31 декември 2023 г. Дружеството притежава експозиции към държавен дълг на стойност 17,951 хил. лв. (2022: 0 хил. лв.).

5.8.5. Ликвиден риск

Дружеството трябва да посреща ежедневните нужди от парични средства, особено по обезщетения, произтичащи от застрахователните договори. Следователно, съществува риск паричните наличности да не бъдат достатъчни за уреждане на задължения, когато те станат дължими. Дружеството управлява този риск като поставя минимални ограничения върху отношението на активите, приближаващи матуритета, които ще бъдат в наличност за уреждането на тези задължения и като поставя минимално равнище от заемни средства, които могат да се използват за да се покриват исокове и матуритети. В таблиците по-долу е представен анализ на активите на Дружеството по остатъчен срок на матуритет:

Матуритетна структура на активите

Към 31 декември 2023 в хил. лв.	До 1 месец	1 - 3 месеца	3 - 6 месеца	6 - 12 месеца	1 - 3 години	Над 3 години	Безсроч ни	Общо
Пари и парични еквиваленти	6,158	-	-	-	-	-	-	6,158
Депозити в банки с матуритет над 90 дни	-	-	3,100	1,132	-	-	-	4,232
Корпоративни облигации по справедлива стойност в печалбата и загубата	-	-	-	-	41,004	52,761	-	93,765
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	162,308	2,351	164,659
Борсово търгуеми акции	-	-	-	-	-	-	23,000	23,000
Държавни облигации	-	-	-	-	-	-	17,951	17,951
Други финансови активи	-	-	-	-	1,144	-	-	1,144
Активи по издадени презастрахователни договори	9,273	-	-	-	-	-	-	9,273
Активи по закупени презастрахователни договори, различни от пасива за предявени претенции и пасива за остатъчно покритие	935	-	-	-	-	-	-	935
	14,43	5,746	-	5,115	6,988	-	-	32,279
Други вземания и активи	0	-	-	-	-	-	-	0
Общо	30,79	5,746	3,100	6,247	49,136	215,069	43,302	353,396

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Към 31 декември 2022 в хил. лв.	До 1 месец	1 - 3 месеца	3 - 6 месеца	6 - 12 месеца	1 - 3 години	Над 3 години	Безсрочни	Общо
Пари и парични еквиваленти	10,338	-	-	-	-	-	-	10,338
Депозити в банки с матуритет над 90 дни	-	34	3,015	664	468	24,827	-	29,008
Корпоративни облигации по справедлива стойност в печалбата и загубата	-	-	-	5,102	2,077	20,504	-	27,683
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	45,933	2,351	48,284
Борсово търгуеми акции	-	-	-	-	-	2,624	12,647	15,271
Други финансови активи	-	-	22,017	-	5,533	-	-	27,550
Активи по издадени застрахователни договори	-	-	-	-	-	-	-	-
Активи по закупени презастрахователни договори, различни от пасива за предявени претенции и пасива за остатъчно покритие	1,479	-	-	-	-	-	-	1,479
Други вземания и активи	7,074	6,534	20,848	1,361	2,451	182	-	38,450
Общо	18,891	6,568	45,880	7,127	10,529	94,070	14,998	198,063

Матуритетна структура на пасивите

По-долу е представен анализ на задълженията (без застрахователни пасиви) на база оставащ срок до падеж:

Към 31 декември 2023 в хил. лв.	До 1 година	1 - 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	Общо
Други пасиви по издадени застрахователни договори	868	-	-	-	868
Пасиви по закупени презастрахователни договори, различни от пасива за предявени претенции и пасива за остатъчно покритие	8,967	-	-	-	8,967
Задължения по лизингови договори – финансов лизинг	30	26	-	-	56
Задължения по лизингови договори оперативен лизинг	2,736	5,122	986	360	9,204
Други задължения	27,373	17,602	-	-	44,975
Подчинен срочен дълг	420	-	-	25,000	25,420
Общо	40,394	22,750	986	25,360	89,490

Към 31 декември 2022 в хил. лв.	До 1 година	1 - 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	Общо
Пасиви по издадени застрахователни договори	1,224	-	-	-	1,224
Пасиви по закупени презастрахователни договори, различни от пасива за предявени претенции и пасива за остатъчно покритие	5,576	-	-	-	5,576
Задължения по лизингови договори – финансов лизинг	232	48	-	-	280
Задължения по лизингови договори оперативен лизинг	2,350	4,660	2,256	1,712	10,978
Други задължения	29,554	-	-	-	29,554
Предплатени премии	10,834	-	-	-	10,834
Подчинен срочен дълг	383	-	-	25,000	25,383
Общо	50,153	4,708	2,256	26,712	83,829

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**Матуритетна структура на пасива за остатъчно покритие и пасива за предявени претенции и актива за остатъчно покритие и актива по предявени претенции по презастрахователни договори**

В таблицата по-долу е представен анализ на сумите, свързани с пасива за остатъчно покритие, пасива за възникнали щети и актива за остатъчно покритие по закупени презастрахователни договори:

Към 31 декември 2023 в хил. лв.	До 1 година	1 - 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	Общо
Пасив за остатъчно покритие	33,732	22,886	10,304	6,664	73,586
Пасив за предявени претенции	139,846	87,480	46,310	32,064	305,700
Общо застрахователни пасиви	173,578	110,366	56,614	38,728	379,286
Активи за остатъчно покритие и активи по предявени претенции по закупени презастрахователни договори	100,555	41,025	21,124	11,871	174,575
Общо активи по закупени презастрахователни договори	100,555	41,025	21,124	11,871	174,575
Към 31 декември 2022 в хил. лв.	До 1 година	1 - 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	Общо
Пасив за остатъчно покритие	20,654	15,140	7,519	2,747	46,060
Пасив за предявени претенции	147,711	71,601	35,290	20,639	275,241
Общо застрахователни пасиви	168,365	86,741	42,809	23,386	321,301
Активи за остатъчно покритие и активи по предявени претенции по закупени презастрахователни договори	157,426	52,339	11,882	8,353	230,000
Общо активи по закупени презастрахователни договори	157,426	52,339	11,882	8,353	230,000

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

В таблицата по-долу отчетът за финансово състояние се представя на база краткосрочни и дългосрочни активи и пасиви.

АКТИВИ в хил. лв.	Краткосрочни 31.12.2023	Дългосрочни 31.12.2023	Общо 31.12.2023
Нематериални активи	-	1,191	1,191
Имоти, машини и съоръжения	-	10,124	10,124
Финансови активи	53,692	251,059	304,751
Активи по издадени презастрахователни договори	9,273	-	9,273
Активи по закупени презастрахователни договори	114,082	61,428	175,510
Активи по отсрочени данъци, нетно	1,549	132 -	132519
Вземания и други активи	32,279	-	32,279
Парични средства и парични еквиваленти	6,158	-	6,158
ОБЩО АКТИВИ	215,484	323,934	539,418

ПАСИВИ			
Пасиви по издадени застрахователни договори	174,445	205,709	380,154
Пасиви по закупени презастрахователни договори	8,967	-	8,967
Задължения по лизингови договори	2,766	6,494	9,260
Други задължения	44,975	-	44,975
Подчинен срочен дълг	420	25,000	25,420
ОБЩО ПАСИВИ	231,573	237,203	468,776

АКТИВИ в хил. лв.	Краткосрочни 31.12.2022	Дългосрочни 31.12.2022	Общо 31.12.2022
Нематериални активи	-	537	537
Имоти, машини и съоръжения	-	12,684	12,684
Финансови активи	45,830	101,966	147,796
Активи от закупени презастрахователни договори	150,808	80,671	231,479
Активи по отсрочени данъци, нетно	-	111	111
Други вземания и активи	38,450	-	38,450
Парични средства и парични еквиваленти	10,338	-	10,338
ОБЩО АКТИВИ	245,426	195,969	441,395

ПАСИВИ			
Пасиви по издадени застрахователни договори	195,502	127,023	322,525
Пасиви по закупени презастрахователни договори	5,576	-	5,576
Задължения по лизингови договори	2,582	8,676	11,258
Други задължения	30,927	-	30,927
Подчинен срочен дълг	383	25,000	25,383
ОБЩО ПАСИВИ	234,970	160,699	395,669

5.8.6. Концентрационен риск

Концентрационният риск произтича от липса на диверсификация в портфейла от активи, или от голяма рискова експозиция, свързана с неизпълнение от страна на един емитент на ценни книжа или на група от свързани емитенти. За избягване на риска от концентрация Дружеството се стреми да поддържа оптимална диверсификация на инвестициите и те да се извършват във финансови институции с висок рейтинг. Дружеството се придържа към принципа на „благоразумния инвеститор“.

5.8.7. Операционен риск

Оперативният риск е риск от загуба в резултат на неподходящи или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора или системи, или на външни събития в Дружеството.

Основни източници на оперативен риск в „ЗД Евроинс“ АД (рискови фактори) са:

- персонал;
- процеси;
- системи;

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

- външни събития.

Възникването на оперативен риск може да бъде породено от вътрешни и външни заплахи.

Към вътрешните причини за възникване на оперативен риск се отнасят:

- Пропуски в правилата и процедурите за извършване на операции и други сделки, свързани с дейността на Дружеството, тяхното осчетоводяване и документиране;
- Пропуски в организационната структура в частта за разпределяне на отговорностите между звената и служителите;
- Неизпълнение или неточно изпълнение от страна на служителите на правилата и процедурите;
- Неефективен вътрешен контрол на Дружеството;
- Други.

Към външните причини за възникване на оперативен риск се отнасят:

- Случайни или преднамерени действия на физически и/или юридически лица насочени срещу интересите на Дружеството;
- Повреда или прекъсване в работата на системи и оборудване, които са извън контрола на Дружеството;
- Неблагоприятни външни обстоятелства, които са извън контрола на Дружеството;
- Други.

Идентифицирането на оперативния риск се осъществява чрез постоянно наблюдение, докладване и архивиране на оперативните събития.

С цел осигуряване на своевременно докладване (регистриране) на операционни събития и създаване на условия за адекватна оценка на оперативния риск, Дружеството прилага вътрешен централизиран подход чрез „Регистър на оперативните събития“, воден при функцията по управление на риска в „ЗД Евроинс“ АД.

Минимизирането на оперативния риск се осъществява чрез комплекс от мерки, насочени към намаляване вероятността от настъпване на оперативно събитие и/или намаляване размера на потенциалната загуба от оперативното събитие.

5.8.8. Други рискове – военен конфликт между Руската федерация и Украйна

Започналия през 2022 г. военен конфликт между Руската федерация и Украйна продължаващ и към настоящия момент продължава да оказва сериозни ефекти върху цялостната глобална икономика. Цените на енергията и суровините — включително на пшеницата и другите зърнени култури — желязо, стомана и арматура отчитат допълнителен инфлационен натиск от смущенията във веригата за доставки.

В много страни кризата поражда неблагоприятни сътресения както за инфлацията, така и за активността на фона на вече повишения ценови натиск. Централните банки внимателно наблюдават отражението на повишаването на международните цени върху вътрешната инфлация, с цел мониторинг и при необходимост за предприемане на подходящи, внимателно калибрирани ответни действия.

Във връзка с гореизложеното Дружеството е заложило контролни механизми за предварителен преглед на дейности, контрагенти и икономически взаимоотношения, които биха могли да изложат Дружеството на съществен риск. За 2023 г. не е установен такъв риск.

Военният конфликт между Руската Федерация и Украйна продължава да оказва влияние върху икономическата активност и инфлацията в Европа и през 2023 г. инфлацията в Еврозоната достигна 6,4 %, а ръстът на икономиката спадна до едва 0.4% (3,5% през 2022 г.).

Съгласно редовния икономически бюлетин на ЕК очакванията за 2024 г. са инфлацията в

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Евроната да бъде 3% през 2024 г., 2.5% през 2025 г. Растежът на икономиката пък беше ревизиран до средно 0.9% за 2024 г., 1.7% през 2025 г., подкрепян от стабилен пазар на труда, подобряване на доверието и възстановяване на реалните доходи.

Ефект върху икономиката на Република България

В таблицата по-долу е представена информацията относно очакванията за икономически ръст на Република България, съгласно данните на Международния валутен фонд към края на 2023 година.

	Исторически Данни			Прогноза		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ръст на БВП	4.5%	3.9%	1.7%	3.2%	3.0 %	2.9%

В таблицата по-долу е представена информацията относно очакванията за икономически ръст на държавите от Евроната (представляващи основния външен пазар на Република България), съгласно данните на Международния валутен фонд към края на 2023 година:

	Исторически Данни			Прогноза		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ръст на БВП	5%	3.1%	0.7%	1.2%	1.8%	1.7%

Към датата на изготвяне на отчета ръководството на Дружеството не е в състояние да отчете всички възможни краткосрочни рискове върху общото развитие на икономиката на Република България и на основните ѝ търговски партньори поради динамиката на случващото се на световната геополитическа сцена. Ръководството на Дружеството взема предвид изразените опасения по повод на общите очаквания за забавяне на световната икономика.

Ефект върху кредитните рейтинги

В таблицата по-долу е представена информацията за промяната в кредитния рейтинг (включително перспективата), присъден от Fitch Ratings на Република България.

	10/2023	
	Рейтинг	Перспектива
Република България	BVB	Позитивна

Ръководството счита, че политиката на българската държава след началото на войната и придържането ѝ към политиката на ЕС, способстват за това кредитният рейтинг на държавата да не бъде променян в краткосрочен план. Същевременно продължаващата политическа криза в страната може да повлияе негативно на външните оценки за финансовата стабилност на страната.

Ефект върху модела за очаквана кредитна загуба по МСФО 9

Ръководството извърши преглед на модела за обезценка на очакваната кредитна загуба съгласно МСФО 9 „Финансови инструменти“ на всички нива – държава, група, сегмент, компания. В резултат, актуализирахме по сегменти и влияние на местно ниво върху компанията някои от очакванията си, като повишихме очакваната кредитна загуба, на експозициите, които са част от пълния модел за обезценка. С цел предоставяне на надеждност, моделите за обезценка на очакваната кредитна загуба съгласно МСФО 9 ще продължат да бъдат разглеждани и актуализирани при необходимост на тримесечия като отчитат последиците както от ефектите на продължаващия военен конфликт, така и на последиците от продължаващата политически нестабилна ситуация в България, до нормализиране на икономическите условия.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет „Застрахователно дружество Евроинс” АД не е в състояние да направи дългосрочни изчерпателни оценки на въздействието на гореспоменатите рискове, върху развитието на дейността му и финансовото му състояние. Като цяло настоящата ситуация поражда значителна неизвестност за бъдещите процеси в световната

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

макроикономика през 2024 година и в следващите бъдещи периоди.

5.9. Управление на капитала

Стремежът на ръководството е Дружеството да управлява и поддържа силна капиталова база, така че да се държи високо ниво на доверие на инвеститорите от една страна, и да има достатъчно собствени средства за покриване границата на платежоспособност от друга. Ръководството на Дружеството се стреми да постигне висока възвращаемост на капитала, като в същото време балансира нивото на възвръщаемост и нивото на поетите рискове чрез постигане на балансиран застрахователен портфейл. Важен момент в управлението на капитала и поддържане на добър коефициент на покритие на границата на платежоспособност е оценката на щетите, тъй като финансовите резултати са най-чувствителни към промяната на квотата на щетимост.

Подходът на Дружеството към управлението на капитала включва управление на активите, пасивите и поеманите рискове по балансиран начин. Ръководството редовно следи и оценява капиталовата позиция в рамките на регулаторните изисквания и предприема подходящи мерки за подобряване на капиталовата позиция, когато това е необходимо.

Към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. собственият капитал на Дружеството е в размер съответно на 70,642 хил. лв. и 45,726 хил. лв.

В качеството си на застраховател, Дружеството е обект на регулаторни изисквания за лимитите на платежоспособност, въведени от Комисията за финансов надзор според правилата на режима Платежоспособност II. Изискванията са регламентирани в Кодекса за застраховане и Директива 2009/138/ЕО относно започването и извършването на дейността по застраховане и презастраховане (Платежоспособност II).

Количествените справки по чл. 304 от Регламент (ЕС) 2015/35, базирани на неодитирани данни и подавани от Дружеството на тримесечна база през периода на отчета не дават индикация за нарушаване на капиталовите изисквания за платежоспособност (КИП).

Към датата на одобрение на финансовия отчет проверката и заверката на образците с годишни количествени данни към 31.12.2023 г. по чл. 304, параграф 1, буква "г" от Регламент (ЕС) 2015/35, която се извършва от одиторите чл. 101, ал. 1 от Кодекса за застраховането, е в процес на приключване. В следващата таблица са представени неодитирани данни за позиции на Дружеството към 31 декември 2023 г. и одитирани данни за позиции към 31 декември 2022 г.: капиталовото изискване за платежоспособност (КИП, Solvency Capital Requirement, SCR), минималното капиталово изискване (МКИ, Minimum Capital Requirement, MCR), допустимите собствени средства (Eligible Own Funds) и коефициентите на покритие на КИП и МКИ.

В хил. лв.	Допустими	Допустими	КИП	МКИ	КИП	МКИ
	собствени	собствени				
	средства за	средства за			коefficient	коefficient
	покриване	покриване				
	на КИП	на МКИ				
31 декември 2023	125,580	89,726	101,618	45,728	123.58%	196.21%
31 декември 2022	93,392	73,393	68,579	26,921	136.18%	272.62%

5.10. Въпроси, свързани с климата

Понастоящем, законодателите, регулаторните органи и потребителите на нефинансова информация отделят голямо внимание на изменението на климата. ЕС прие Европейската зелена сделка за преход към по-устойчива икономическа и финансова система, а през следващите години подробните изисквания за отчитане на изменението на климата ще станат приложими като част от европейските стандарти за отчитане на устойчивостта съгласно предстоящата Директива

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

относно отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта.

В рамките на своята дейност Дружеството създава продукти и осигурява услуги, които не отчитат съществен принос към постигане на целите за адаптиране на изменението на климата.

Към настоящия момент не се отчитат екологични, социални и управленски фактори при вземане на инвестиционни решения, касаещи застрахователната дейност или застрахованите лица. Основната причина е, че към настоящия момент Дружеството няма достъп до достатъчно надеждни данни, спрямо които да класифицира дадена инвестиция, като устойчива спрямо различните екологични, социални и управленски фактори.

Отчитането на неблагоприятното въздействие върху инвестиционните решения на основните фактори на устойчивост зависи от възможностите да се осигурят достатъчно надеждни данни с подобна насоченост. Съгласно Регламента нанасянето на значителни вреди на останалите екологични цели, а именно: устойчиво използване и опазване на водните и морски ресурси, прехода към кръгова икономика, предотвратяване и контрол на замърсяването и защитата и възстановяването на водното биоразнообразие и на водните екосистеми не са приложими по отношение на дейността на ЗД Евроинс АД.

6. Ефект от първоначално прилагане на МСФО 17

Съгласно изискванията на новия МСФО 17 „Застрахователни договори“ дружеството промени счетоводната си политика в съответствие с правилата за признаване, оценяване и отчитане на застрахователните договори.

За целта на определяне на първоначален ефект от преминаване към МСФО 17 е извършена следната калкулация:

- На база изискванията на новия МСФО 17 и възприетата методика за изчисление от Дружеството са изчислени пасивите по издадени застрахователни договори, които се състоят от пасиви за остатъчно покритие (ПОП) и пасиви за предявени щети (ППЩ);
- Сравнени са салдата на пасивите по застрахователни договори със задълженията по застрахователни договори, така както са били изчислявани съгласно изискванията на МСФО 4 (т.нар. технически резервите – брутни стойности на пренос – премиен резерв (UPR), резерви за предстоящи плащания (RBNS и IBNR) и разликата е отчетена за сметка на неразпределената печалба за минали години (елемент на собствения капитал);
- Началните салда (към 01.01.2022 г. и 31.12.2022 г.) на съответните застрахователни вземания, (отрицателен пасив за остатъчно покритие, LRC) също са приспаднати за сметка на пасивите по издадени застрахователни договори.

Началните салда на пасивите по издадени застрахователни договори в съответствие с МСФО 17 са изчислени за всички определени групи към съответния предходен период (01.01.2022 г. и 31.12.2022 г.).

За групи от презастрахователни договори, покриващи обременителни застрахователни (underlying) договори, Дружеството ще установи компонент за възстановяване на загуби на датата на първоначално въвеждане. Дружеството отчита като обременителни договорите по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ и „Каско на МПС“ за бизнесите извън България. Цялата загуба по тези обременителни договори се признава в годината на влизане в сила на договорите.

Следващата таблица показва корекциите, признати за всяка отделна позиция от финансовия отчет:

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ**

в хиляди лева	31.12.2022	Ефект от промяна на счетоводната политика	31.12.2022 (преизчислен)
АКТИВИ			
Нематериални активи	537	-	537
Имоти, машини и съоръжения	12,684	-	12,684
Финансови активи	147,796	-	147,796
Активи от закупени презастрахователни договори	287,784	(56,305)	231,479
Активи по отсрочени данъци, нетно	111	-	111
Застрахователни и презастрахователни вземания	70,280	(70,280)	-
Вземания и други активи	32,765	5,685	38,450
Пари и парични еквиваленти	10,338	-	10,338
ОБЩО АКТИВИ	562,295	(120,900)	441,395
ПАСИВИ			
Пасиви по издадени застрахователни договори	428,742	(106,217)	322,525
Пасиви по закупени презастрахователни договори, различни от пасива по предявени претенции и пасива за остатъчно покритие	-	5,576	5,576
Застрахователни и презастрахователни задължения	6,800	(6,800)	-
Задължения по лизингови договори	11,258	-	11,258
Други задължения	30,088	839	30,927
Подчинен срочен дълг	25,383	-	25,383
ОБЩО ПАСИВИ	502,271	(106,602)	395,669
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ			
Акционерен капитал	40,971	-	40,971
Резерви	22,863	-	22,863
Натрупана загуба	(5,310)	6,536	1,226
Текущ резултат	1,500	(20,834)	(19,334)
ОБЩО КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	60,024	(14,298)	45,726
ОБЩО КАПИТАЛ И ПАСИВИ	562,295	(120,900)	441,395

- Ефектът от преминаването от МСФО 4 към МСФО 17 към най-ранния сравним период на 01.01.2022 г. е отчетен за сметка на натрупаната загуба от предходни периоди и е в размер на 6,536 хил. лв., изчислен както следва:

	01.01.2022	Ефект от преминаване	01.01.2022 преизчислен
Застрахователни вземания	72,175	(72,175)	-
Технически резерви и други резерви	384,545	133,505	251,040
Дял на презастрахователя в резервите	252,848	(54,794)	198,054
Общ ефект – намаление на натрупаната загуба		6,536	

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД**

в хиляди лева

	2022	Промяна в счетоводната политика	2022 (преизчислен)
Застрахователни приходи	-	373,708	373,708
Записани бруто премии	453,589	(453,589)	-
Разходи по застрахователни услуги	(430,141)	51,328	(378,813)
Възникнали щети и промяна в пасива за възникнали щети	(244,659)	37,372	(207,287)
Оперативни разходи по застрахователни услуги	(185,482)	13,956	(171,526)
Брутен резултат от застрахователни услуги	23,448	(28 553)	(5,105)
Застрахователни разходи от закупени презастрахователни договори	(274,393)	(3 156)	(277 549)
Възникнали щети и промяна в пасива за възникнали щети, възстановени от презастрахователи	160,123	166	160,289
Оперативни разходи по застрахователни услуги, отстъпени на презастрахователи	96,734	-	96,734
Разходи от презастрахователни договори	(17,536)	(2,990)	(20,526)
Нетен резултат от застрахователни услуги	5,912	(31,543)	(25,631)
Финансови приходи	2,200	-	2,200
Нетни финансови приходи по издадени застрахователни договори	-	10,709	10,709
Финансови разходи	(8,615)	-	(8,615)
Нетен резултат от инвестиционна и финансова дейност	(6,415)	10,709	4,294
Други оперативни приходи/(разходи), нетно	1,487	-	1,487
Други приходи и разходи	1,354	-	1,354
Печалба /(загуба) преди данъци	2,338	(20,834)	(18,496)
Разходи за данъци върху дохода	(838)	-	(838)
Печалба/(загуба) за годината	1,500	(20,834)	(19,334)
Общо всеобхватен доход/(загуба) за годината	1,500	(20,834)	(19,334)

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**7. Застрахователни приходи**

в хил. лева

	Годината, приключваща на 31.12.2023		
	ГО МПС	Други застраховки	Общо
Договори, общ модел			
Суми, свързани с промени в пасива за остатъчно покритие	75,205	25,502	100,707
Очаквани парични потоци - възникнали претенции и други разходи за обслужване на договорите	74,923	6,639	81,562
Освобождаване на марж на договорно обслужване	282	18,863	19,145
Възстановени парични потоци за придобиване на застраховане	28,430	21,706	50,136
Застрахователен приход - общ модел	103,635	47,208	150,843
Договори, подход на разпределение на премиите	47,667	184,825	232,492
Пряко застраховане	47,667	184,826	232,493
Общо застрахователен приход	151,302	232,034	383,336

	Годината, приключваща на 31.12.2022		
	ГО МПС	Други застраховки	Общо
Договори, общ модел			
Суми, свързани с промени в пасива за остатъчно покритие	48,050	14,825	62,875
Очаквани парични потоци - възникнали претенции и други разходи за обслужване на договорите	47,327	3,635	50,962
Освобождаване на марж на договорно обслужване	723	11,190	11,913
Възстановени парични потоци за придобиване на застраховане	37,037	10,766	47,803
Застрахователен приход - общ модел	85,087	25,591	110,678
Договори, подход на разпределение на премиите	51,585	211,445	263,030
Пряко застраховане	51,585	211,445	263,030
Общо застрахователен приход	136,672	237,036	373,708

8. Застрахователни разходи

в хил. лева

	Годината, приключваща на 31.12.2023		
	ГО МПС	Други застраховки	Общо
Възникнали претенции и разходи за уреждане на претенциите	(161,499)	(77,259)	(238,758)
Административни разходи (пояснение 12)	(8,337)	(17,234)	(25,571)
Парични потоци за придобиване на застраховане	(43,157)	(77,550)	(120,707)
Промени, свързани с минали услуги	(4,673)	3,620	(1,053)
Загуба от обременителни договори	(32,018)	(459)	(32,477)
Разпределение на компонента на загуба на пасива за остатъчно покритие	35,797	949	36,746
Общо застрахователни разходи	(213,887)	(167,933)	(381,820)

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

в хил. лева

	Годината, приключваща на 31.12.2022		
	ГО МПС	Други застраховки	Общо
Възникнали претенции и разходи за уреждане на претенциите	(148,695)	(110,736)	(259,431)
Административни разходи (пояснение 12)	(9,071)	(11,855)	(20,926)
Парични потоци за придобиване на застраховане	(45,104)	(85,533)	(130,637)
Промени, свързани с минали услуги	(9,596)	22,587	12,991
Загуба от обременителни договори	(19,931)	(2,515)	(22,446)
Разпределение на компонента на загуба на пасива за остатъчно покритие	42,230	(594)	41,636
Общо застрахователни разходи	(190,167)	(188,646)	(378,813)

8.1. Парични потоци за придобиване на застраховане

в хил. лв.	Годината,	Годината,
	приключваща на 31.12.2023	приключваща на 31.12.2022
Комисиони и участие в резултата	(102,983)	(116,497)
- в т.ч. разходи за комисионни по директно застраховане	(98,306)	(115,084)
- в т.ч. разходи за превантивни мероприятия по директно застраховане	(782)	(757)
- в т.ч. разходи за комисионни по активно презастраховане	(3,275)	(159)
- в т.ч. разходи за участие в резултата	(620)	(497)
Разходи за реклама и маркетинг	(1,729)	(1,083)
Други парични потоци за придобиване на застраховане	(15,995)	(13,057)
Парични потоци за придобиване на застраховане	(120,707)	(130,637)

Другите парични потоци за придобиване на застраховане включват част от административните разходи, които са пряко свързани с дейността по придобиване на нов бизнес и подновяване на съществуващ и се калкулират съгласно възприетия от дружеството подход за преразпределение на административните разходи на база относителен дял на работните заплати на служителите в отделните организационни единици.

9. Застрахователни приходи от закупени презастрахователни договори

в хил. лв.	Годината,	Годината,
	приключваща на 31.12.2023	приключваща на 31.12.2022
Комисиони, получени по пасивно презастраховане	33,987	96,313
Приходи от участие в резултата при пасивно презастраховане	673	421
Общо застрахователни приходи от закупени презастрахователни договори	34,660	96,734

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**10. Финансови приходи**

<i>в хил. лв.</i>	Годината, приключваща на 31.12.2023	Годината, приключваща на 31.12.2022
Промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	1,341	-
Приходи от лихви от инвестиции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	2,236	527
Общо приходи и печалби от финансови активи, отчитани по справедлива стойност	3,577	527
Приходи от лихви от инвестиции, отчитани по амортизирана стойност	478	1,654
Общо приходи от финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	478	1,654
Други финансови приходи	-	19
Общо финансови приходи	4,055	2,200

11. Други оперативни приходи, нетно

<i>в хил. лв.</i>	Годината, приключваща на 31.12.2023	Годината, приключваща на 31.12.2022
Приходи от прекратени презастрахователни договори	10,965	-
Възстановени загуби от обезценка на други вземания	1,670	-
Възстановени суми от други застрахователи за клон Гърция	819	832
Възстановени суми, свързани с дейността в Испания съгласно Директивата за свобода на предоставяне на услуги в Европейския съюз	2,155	-
Приходи от издаване на удостоверения за стойност на автомобили	619	729
Приходи от посреднически услуги по ликвидация на щети Зелена Карта	161	144
Възстановени суми от презастраховател във връзка с покриване на извършени оперативни разходи	483	6,772
Други	1,100	-
Общо други оперативни приходи	17,972	8,477
Разходи за данък добавена стойност	(3,042)	(2,146)
Разходи за възстановяване към презастрахователя по предявени регресни иски към трети лица	(2,831)	-
Разходи за вноски към Гаранционен фонд	(1,706)	(1,066)
Технически разходи, свързани с дейността съгласно Директивата за свобода на предоставяне на услуги в Европейския съюз	(1,602)	(1,403)
Разходи за други непреки данъци	(1,135)	(294)
Разходи за надзорни такси	(203)	(246)
Разходи за стикери и сертификати Зелена карта	(184)	(1,274)
Други разходи	(2,283)	(561)
Общо други оперативни разходи	(12,986)	(6,990)
Общо други оперативни приходи/разходи, нетно	4,986	1,487

Разходите за обработка на претенции включват непреките разходи за обработка на претенции като част от административните разходи, които са пряко свързани с дейността по ликвидация на Дружеството.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**12. Административни разходи**

<i>в хил. лв.</i>	Годината, приключваща на 31.12.2023	Годината, приключваща на 31.12.2022
Разходи за материали	(999)	(661)
Разходи за външни услуги	(13,861)	(9,703)
Разходи за амортизация	(3,397)	(2,862)
- в т.ч. разходи за амортизация на активи с право на ползване	(2,734)	(2,238)
Възнаграждения на персонала	(6,499)	(7,147)
Други	(815)	(553)
Общо административни разходи	(25,571)	(20,926)

Възнаграждението за независим финансов одит за 2023 г. е в размер на 329 хил. лв. с ДДС (представени като част от разходите за външни услуги), разпределено както следва: Мазарс ООД: 107 хил. лв. с ДДС и Грант Торнтон ООД: 221 хил. лв. с ДДС. Възнаграждението за независим финансов одит за 2022 г. е в размер на 323 хил. лв. с ДДС (представени като част от Разходите за външни услуги), разпределено както следва: Мазарс ООД: 102 хил. лв. с ДДС и Грант Торнтон ООД: 221 хил. лв. с ДДС.

Възнаграждението за договорените процедури за проверка на годишните справки, доклади и приложения съгласно чл. 126, ал. 1, т. 2 от КЗ за 2023 г. е в размер на 64 хил. лв. с ДДС (представени като част от разходите за външни услуги), разпределено както следва: Мазарс ООД: 42 хил. лв. с ДДС и Грант Торнтон ООД: 22 хил. лв. с ДДС. Възнаграждението за договорените процедури за проверка на годишните справки, доклади и приложения съгласно чл. 126, ал. 1, т. 2 от КЗ за 2022 г. е в размер на 63 хил. лв. с ДДС (представени като част от разходите за външни услуги), разпределено както следва: Мазарс ООД: 41 хил. лв. с ДДС и Грант Торнтон ООД: 22 хил. лв. с ДДС.

През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита, с изключение на договорени процедури за проверка на годишните справки, доклади и приложения съгласно чл. 126, ал. 1, т. 1 и 2 от КЗ, като стойността на предоставените услуги са включени в посочените по-горе разходи за независим финансов одит и договорни процедури. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

13. Финансови разходи

<i>в хил. лв.</i>	Годината, приключваща на 31.12.2023	Годината, приключваща на 31.12.2022
Загуба от продажба на финансови активи по справедлива стойност	(1,577)	(2,013)
Загуба от преоценка на финансови активи по справедлива стойност	-	(1,339)
Общо загуби от операции с финансови активи по справедлива стойност	(1,577)	(3,352)
Разходи за лихви по финансови задължения, отчитани по амортизирана стойност	(1,949)	(522)
Разходи за лихви по лизингови договори	(384)	(407)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, отчитани по амортизирана стойност	(2,333)	(929)
Разходи за управление на инвестициите	(280)	(324)
Очаквани кредитни загуби (пояснение 14)	(217)	(1,592)
Загуба от валутни курсови разлики	(1,006)	(2,006)
Банкови такси и комисиони	(371)	(412)
Други финансови позиции	(1,874)	(4,334)
Общо финансови разходи	(5,784)	(8,615)

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**14. Обезценка и очаквани кредитни загуби**

В таблицата по-долу е представена информация за начислените, очаквани кредитни загуби на Дружеството по отношение на всички активи, които са в обхвата на модела на Дружеството по МСФО 9:

<i>в хил. лв.</i>	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Пари и парични еквиваленти	6,217	10,375
Начислена очаквана кредитна загуба за пари и паричните еквиваленти	(59)	(37)
Нетна стойност на пари и парични еквиваленти	6,158	10,338
Финансови активи (депозити и предоставени заеми), отчитани по амортизирана стойност	4,276	57,453
Начислена очаквана кредитна загуба за финансови активи (заеми и депозити), отчитани по амортизирана стойност	(44)	(895)
Нетна стойност на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	4,232	56,558
Други вземания, отчитани по амортизирана стойност	35,340	40,929
Начислена очаквана кредитна загуба за Други финансови вземания, отчитани по амортизирана стойност	(3,061)	(2,179)
Нетна стойност на други вземания, отчитани по амортизирана стойност	32,279	38,750

В таблицата по-долу е представена информация за движението в очакваните кредитни загуби на Дружеството през 2023 г., по отношение на активите, които се отчитат по амортизирана стойност и са в обхвата на модела на Дружеството по МСФО 9.

<i>в хил. лв.</i>	2023	2022
Начислена очаквана кредитна загуба към 1 януари	1,970	378
Увеличение/(Намаление) на очакваната кредитна загуба за пари и парични еквиваленти	8	(32)
Увеличение/(Намаление) на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	(93)	784
Увеличение/(Намаление) на очакваната кредитна загуба за Други финансови вземания, отчитани по амортизирана стойност	302	840
Начислена очаквана кредитна загуба към 31 декември	2,187	1,970

15. Други (разходи)/ приходи, нетно

<i>в хил. лв.</i>	Годината, приключваща на 31.12.2023	Годината, приключваща на 31.12.2022
Печалба от продажба на активи	312	261
Други приходи	362	1,377
Други разходи	(2,548)	(284)
Общо други приходи/ (разходи), нетно	(1,874)	1,354

Печалбата от продажба на активи е свързан с продажбата на нефинансови активи.

Другите неоперативни приходи включват отписани незастрахователни задължения, по които законовата давност е изтекла в размер на 137 хил. лв. (2022 г.: 1,003 хил. лв.),

Другите неоперативни разходи включват отписани незастрахователни вземания, по които законовата давност е изтекла в размер на 1,904 хил. лв. (2022 г. : 89 хил. лв.).

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**16. Данъци върху дохода**

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското и гръцкото законодателство на база данъчни ставки от 10% и 24% съответно за България и Гърция за 2023 г. и 2022 г.

	Годината, приключваща на 31.12.2023	Годината, приключваща на 31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Печалба/(загуба) преди данъци в т.ч.	10,948	(18,946)
Печалба/(загуба), отчетена от клон Гърция	(20,148)	(26,789)
Печалба преди данъчно облагане, реализирана в България	31,096	7,843
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък върху дохода	(3,110)	(784)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	5,420	3,905
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	(7,324)	(4,399)
Текущ разход за от данък върху дохода	(3,300)	(834)
Отсрочени данъчни (разходи)/приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	21	(4)
Пренасяне на данъчна загуба, формирана при промяна на счетоводната политика	2,247	-
Разходи за данък върху дохода	(1,032)	(838)

Салдата на отсрочените данъчни активи и пасиви са както следва:

	Активи		Пасиви		Нетни активи / пасиви	
	Към	Към	Към	Към	Към	Към
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
<i>в хил. лв.</i>						
Имоти, машини и съоръжения	-	-	(2)	(2)	(2)	(2)
Задължения към персонала за неизползвани отпуски и обезщетения при пенсиониране	134	111	-	-	134	111
Начислени доходи на физически лица	-	2	-	-	-	2
Нетни отсрочени данъчни активи / пасиви	134	113	(2)	(2)	132	111

Изменението на отсрочените данъчни активи и пасиви е, както следва:

	Салдо към	Промени в	Салдо към
	1 януари 2023	печалби и загуби	31 декември 2023
<i>в хил. лв.</i>			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване и инвестиционни имоти	(2)	-	(2)
Задължения към персонала за неизползвани отпуски и обезщетения при пенсиониране	111	23	134
Начислени доходи на физически лица	2	(2)	-
Нетни отсрочени данъчни активи / пасиви	111	21	132

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

в хил. лв.	Салдо към 1 януари 2022	Промени в печалби и загуби	Салдо към 31 декември 2022
Имоти, машини, съоръжения и оборудване и инвестиционни имоти	(2)	-	(2)
Задължения към персонала за неизползвани отпуски и обезщетения при пенсиониране	101	10	111
Начислени доходи на физически лица	16	(14)	2
Нетни отсрочени данъчни активи / пасиви	115	(4)	111

Няма приспадащи се временни разлики и неизползваните данъчни загуби и кредити, за които в отчета за финансовото състояние да не е бил признат отсрочен данъчен актив.

17. Нематериални активи

в хил. лв.	Софтуер	Разходи за придобиване на софтуери	Общо
Отчетна стойност			
Салдо към 1 януари 2022	1,636	-	1,636
Салдо към 31 декември 2022	1,636	496	2,132
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2022	(1,577)	-	(1,577)
Амортизация за годината	(18)	-	(18)
Салдо към 31 декември 2022	(1,595)	-	(1,595)
Балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2022	59	-	59
Салдо към 31 декември 2022	41	496	537
Отчетна стойност			
Салдо към 1 януари 2023	1,636	496	2,132
Придобити през годината	1,216	500	1,716
Отписани през годината	-	(996)	(996)
Салдо към 31 декември 2023	2,852	-	2,852
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2023	(1,595)	-	(1,595)
Амортизация за годината	(66)	-	(66)
Салдо към 31 декември 2023	(1,661)	-	(1,661)
Балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2023	41	496	537
Салдо към 31 декември 2023	1,191	-	1,191

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред Административни разходи.

Към 31 декември 2023 г. дружеството е направило преглед на нематериалните си активи, в резултат на който е преценило, че не са налице индикации за обезценка.

Разходите за придобиване на софтуери към 31 декември 2023 г. включват разходи по проекти за разработване на клиентски портали, застрахователни портали, здравен портал, както и за придобиване на лиценз за софтуер, използван за осчетоводяване по МСФО 17.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**18. Имоти, машини и съоръжения**

в хил. лв.	Активи с право на ползване – Офиси	Машини и оборудване	Транспортни средства	Транспортни средства с право на ползване	Стопански инвентар	Общо
Към 1 януари 2022	13,893	3,233	2,357	182	640	20,305
Придобивания	4,088	507	183	247	2	5,027
Излезли от употреба	(214)	-	(203)	(52)	-	(469)
Към 31 декември 2022	17,767	3,740	2,337	377	642	24,863
Амортизация						
Към 1 януари 2022	(5,115)	(1,941)	(1,896)	(123)	(582)	(9,657)
Амортизация през годината	(2,190)	(328)	(269)	(48)	(9)	(2,844)
Отписана амортизация на излезли от употреба	119	-	203	-	-	322
Към 31 декември 2022	(7,186)	(2,269)	(1,962)	(171)	(591)	(12,179)
Нетна балансова стойност						
Към 1 януари 2022	8,778	1,292	461	59	58	10,648
Към 31 декември 2022	10,581	1,471	375	206	51	12,684
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2023	17,767	3,740	2,337	377	642	24,863
Придобивания	322	219	20	552	19	1,132
Излезли от употреба	(2,043)	-	(223)	(54)	-	(2,320)
Към 31 декември 2023	16,046	3,959	2,134	875	661	23,675
Амортизация						
Към 1 януари 2023	(7,186)	(2,269)	(1,962)	(171)	(591)	(12,179)
Амортизация през годината	(2,687)	(475)	(228)	(48)	(16)	(3,454)
Отписана амортизация на излезли от употреба	1,891	-	191	-	-	2,081
Към 31 декември 2023	(7,982)	(2,744)	(1,999)	(219)	(607)	(13,551)
Нетна балансова стойност						
Към 1 януари 2023	10,581	1,471	375	206	31	12,684
Към 31 декември 2023	8,064	1,215	135	656	54	10,124

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред Административни разходи.

Към 31 декември 2023 г. Дружеството е направило преглед на материалните си активи, в резултат на който е преценило, че не са налице индикации за обезценка.

Към 31 декември 2023 г. Дружеството няма договорно задължение за закупуване на активи, което следва да се реализира през 2024 г.

Дружеството не е заложило имоти, машини, съоръжения като обезпечение по свои задължения.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**19. Задължения по лизингови договори****19.1. Суми, признати в отчета за финансово състояние**

Дружеството наема офис сграда и транспортни средства. С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг се отразява в отчета за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи, се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга.

Дружеството е избрало да представя активите с право на ползване в една позиция със сходни собствени такива, но осигурява детайлна информация за собствени и наети активи в приложенията към финансовите отчети.

Придобитите активи с право на ползване през 2023 г. са в размер на 874 хил. лв. (2022 г.: 4,335 хил. лв.), от които по новосключени договори – 780 хил. лв. Отписаните активи с право на ползване през 2023 г. са в размер на 2,096 хил. лв. (2022 г.: 266 хил. лв.), като резултат от сключени анекси за промяна на наемната цена или прекратени договори за наем.

<i>хил. лв.</i>	Нетна балансова стойност към 31.12.2023	Нетна балансова стойност към 31.12.2022
Активи с право на ползване в т.ч.		
- Права на ползване – Сгради	8,064	10,581
- Права на ползване – Автомобили	656	206
	8,720	10,787
Задължения по лизинг – права на ползване		
- Текущи	2,736	2,350
- Нетекущи	6,468	8,628
	9,204	10,978
Задължения по финансов лизинг	56	280
- Текущи	30	232
- Нетекущи	26	48
Общо задължения по лизингови договори	9,260	11,258

19.2. Суми, признати в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

<i>хил. лв.</i>	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Разходи за наем - включени в административни разходи	(79)	(125)
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	(2,735)	(2,238)
• офиси	(2,687)	(2,190)
• автомобили	(48)	(48)
Разходи за лихви - включени във финансови разходи	(384)	(407)

19.3. Общият паричен поток за лизинг през 2023 г. е както следва:

Плащания във връзка с лизингови договори – права на ползване – 2,969 хил. лв. (2022 г.: 2,118 хил. лв.), а плащания във връзка с лизингови договори – договори за финансов лизинг – 218 хил. лв. (2022 г.: 309 хил. лв.).

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**20. Финансови активи**

<i>в хил. лв.</i>	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалби и загуби		
Капиталови инструменти - акции, регистрирани за търгуване на борсата	23,000	15,271
Дългови ценни книжа - корпоративни облигации	93,765	27,683
Дялове в колективни инвестиционни схеми	164,659	48,284
Държавни облигации	17,951	-
	299,375	91,238
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност		
Депозити в банки с падеж над 90 дни	4,232	29,008
Вземания по договори за обратно изкупуване на ценни книжа	-	22,017
Предоставени заеми	1,144	5,533
	5,376	56,558
Общо финансови активи	304,751	147,796

Ценни книжа (капиталови инструменти) с балансова стойност в размер на 1,021 хил. лв., служат за обезпечение по репо сделки към 31 декември 2023 г. (към 31 декември 2022 г.: 4,720 хил. лв.)

Към 31 декември 2023 г. Дружеството отчита два предоставени заема в размер на общо 1,858 хил. лв. (към 31 декември 2022 г.: 5,533 хил. лв.). Единият е целеви заем в размер на 685 хил. лв. (към 31 декември 2022 г.: 1,101 хил. лв.) отпуснат на ексклузивния представител на Дружеството в Република Полша и свързан с първоначалния процес на стартиране на операциите по предоставяне на застрахователни услуги съгласно Директивата за свободата за предоставяне на услуги (Freedom of Services) в рамките на Европейския съюз. Вторият заем е отпуснат на ексклузивния представител на дружеството в Република Румъния, които към 31.12.2023 г. е в размер на 1,173 хил. лв.

Предоставените целеви заеми са отпуснати съобразно Политиката за отпускане на заеми от Дружеството, а лихвата е 3% годишно. Заемите не са обезпечени.

Финансовите активи на Дружеството, които се отчитат по амортизирана стойност, а именно „Депозити в банки с падеж над 90 дни“, „Вземания по договори за обратно изкупуване на ценни книги“ и „Предоставени заеми“ са представени в таблицата по-горе на нетно от обезценка, като информация за начислените очаквани кредитни загуби е представена в пояснение 14 „Обезценка и очаквани кредитни загуби“.

20.1. Оценяване на справедлива стойност на финансови активи

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка на основен пазар на датата на оценяване при текущи пазарни условия. Справедливата стойност е цената при продажба, независимо от това дали информацията е получена директно от пазарна сделка или чрез използването на друга оценъчна техника. Справедливата стойност на актив или пасив се оценява като се правят предположения, които пазарни участници биха направили при определяне на цената, като се приема, че те действат в своя най-добър икономически интерес.

Оценяването по справедлива стойност се базира на предположението, че сделката по продажба на актив или прехвърляне на пасив се осъществява на основния пазар на съответния актив или пасив или, при отсъствие на основен пазар, на най-изгодния пазар за съответния актив или пасив, при положение че съответният пазар е достъпен за Дружеството.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

При оценка на нефинансов актив се взимат предвид способността на пазарен участник да генерира икономически изгоди от използването на актива според най-ефективна и най-добрата му употреба или от продажбата на актива на друг пазарен участник, който ще използва актива според най-ефективната и най-добрата му употреба.

Дружеството използва оценителски методи, уместни при обстоятелствата, за които има достатъчно данни за оценяване на справедливата стойност като се използват максимално наблюдаеми входящи данни и се намали до минимум използването на ненаблюдаеми данни.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които са регистрирани за търговия на фондова борса, се определя на база пазарни котировки на цената им към датата на отчета за финансовото състояние, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите инструменти се определя чрез ценообразуващи модели или чрез техники на дисконтиране на паричните потоци.

Всички активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние се групирани в категории според следната йерархия на справедливата стойност:

- **Ниво 1:** Налице са обявени (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви, до които предприятието може да има достъп към датата на оценяване. През 2023 година Дружеството класифицира тук борсово търгуеми акции и корпоративни облигации. Всички акции и облигации са представени в български лева и са публично търгувани и са били публично търгувани през 2023 г. Справедливите стойности на публично търгуваните акции са били определени на база на техните борсови цени Купува към отчетната дата, освен ако не са част от основните индекси на съответната борса.
- **Ниво 2:** Тук са представени други хипотези освен включените в Ниво 1 обявени цени за актив или пасив, които са наблюдаеми пряко или косвено. През 2023 година Дружеството класифицира тук инвестиции в колективни инвестиционни схеми (КИС). Оценката на инвестициите в КИС е на базата на цената за обратно изкупуване на дяловете на инвестицията в КИС.
- **Ниво 3:** Ненаблюдаеми хипотези за актив или пасив. През 2023 година Дружеството класифицира тук корпоративни облигации. Оценката на облигации, които не са публично търгувани, е по метода на дисконтираните парични потоци.

Всеки финансов актив се класифицира в едно от горните нива според най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло.

Методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност, не са променени в сравнение с предходния отчетен период.

За финансовите инструменти, отчитани регулярно по справедлива стойност, Дружеството преглежда разпределението по нива на справедливата стойност към края на отчетния период и определя дали има необходимост от прехвърляне в друго ниво.

Когато е възможно, Дружеството оценява справедливата стойност на един финансов инструмент, използвайки борсовите цени на активния пазар за този инструмент. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки. Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Дружеството установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Дружеството оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, притежавани от Дружеството, представляват предимно ценни книжа, които се търгуват на Българска Фондова Борса (БФБ) и към края на отчетния период са оценени по цена на затваряне към датата на приключване на финансовия отчет, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация. Поради ограничения в обема и специфики в характера на търговията на тези ценните книжа съществува несигурност относно това дали справедливата стойност на ценните книжа, определена на база пазарни котировки ще бъде подкрепена от пазара при бъдещи сделки.

Таблицата по-долу представя анализ на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през печалби и загуби в отчета за финансовото състояние според използваните оценъчни методи към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.:

Към 31 декември 2023	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
<i>в хил. лв.</i>				
<i>Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалби и загуби:</i>				
Корпоративни облигации по справедлива стойност в печалбата и загубата	28,609	-	65,156	93,765
Дялове във взаимни фондове	-	164,659	-	164,659
Борсово търгуеми акции	23,000	-	-	23,000
Държавни облигации	17,951	-	-	17,951
Общо	69,560	164,659	65,156	299,375

Към 31 декември 2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
<i>в хил. лв.</i>				
<i>Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалби и загуби:</i>				
Корпоративни облигации по справедлива стойност в печалбата и загубата	3,790	-	23,893	27,683
Дялове във взаимни фондове	-	48,284	-	48,284
Борсово търгуеми акции	15,271	-	-	15,271
Общо	19,061	48,284	23,893	91,238

Справедлива стойност

Над 65% от акциите, притежавани от Дружеството, се търгуват основно на БФБ, като тези акции са на дружества, регистрирани в България. Останалата част от акциите са на две дружества регистрирани, в Германия и Австралия. Техните акции се търгуват на борсите във Франкфурт (Börse Frankfurt) и Берлин (Börse Berlin), а на австралийско дружество – и на австралийската фондова борса (Australian Securities Exchange).

Около 32% от притежаваните от Дружеството корпоративни облигации се търгуват на БФБ, а останалата част от облигациите са нетъргуеми. Дружеството притежава корпоративни облигации, издадени от свързани лица в размер на 11,518 хил. лв.

Депозитите на Дружеството към 31 декември 2023 г. са както следва:

	Валута	Падеж	Стойност в оригинална валута в хиляди	Стойност в хиляди лева	Обезценка за очаквани кредитни загуби в хиляди лева
Депозит 1	Евро	31/12/2024	243	474	(7)
Депозит 2	Лева	26/04/2024	2,189	2,189	(32)
Депозит 3	Евро	30/06/2024	303	592	(2)

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

	Валута	Падеж	Стойност в оригинална валута в хиляди	Стойност в хиляди лева	Обезценка за очаквани кредитни загуби в хиляди лева
Депозит 4	Лева	24/02/2024	34	34	-
Депозит 5	Евро	03/08/2024	300	587	(2)
Депозит 6	Лева	20/04/2024	20	20	-
Депозит 7	Лева	29/12/2024	80	80	-
Депозит 8	Лева	12/06/2024	300	300	(1)
Общо				4,276	(44)

Освен описаните в пояснение 31 „Условни задължения“, блокирани като обезпечение са парични средства в размер на 845 хил. евро (1,653 хил. лв.) (към 31 декември 2022 г.: 845 хил. евро (1,653 хил. лв.) във връзка с две издадени банкови гаранции, по които Дружеството е наредител. Не са налични други тежести и/или законови възбрани за използване на депозитите на Дружеството.

Обезценка за очаквани кредитни загуби на вземането по договори за предоставени заеми е 743 хил. лв.

21. Активи по издадени презастрахователни договори

	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Активи по издадени презастрахователни договори	9,273	-
Общо активи по издадени презастрахователни договори	9,273	-

Активите по издадени презастрахователни договори представляват вземане по презастрахователен договор, който към края на годината е прекратен. В резултат на това за „ЗД Евроинс“ АД възникна вземане от презастрахованото дружество в размер на 9,273 хил. лв, признато като актив по издадения договор, който ще бъде уреден през 2024 г.

22. Активи по закупени презастрахователни договори

	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Активи за остатъчно покритие по презастрахователни договори	36,810	34,923
Активи по предявени претенции по презастрахователни договори	137,765	195,077
Други активи по закупени презастрахователни договори	935	1,479
Общо активи по закупени презастрахователни договори	175,510	231,479

Другите активи по закупени презастрахователни договори включват суми, признати като приход по вземания от презастрахователи.

В следващата таблица е представено равнието на движението на активите по предявени претенции и активите за остатъчно покритие по закупени презастрахователни договори за 2023 и предходната 2022 година :

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

в хил. лв	Актив за остатъчно покритие по закупени презастрахователни договори	Актив по предявени претенции по закупени презастрахователни договори	Общо
Активи	34,923	195,077	230,000
Пасиви	-	-	-
Нетен начален баланс 01.01.2023	34,923	195,077	230,000
Застрахователни приходи, отстъпени на презастрахователи	(145,801)	-	(145,801)
Възникнали щети, възстановени от презастрахователя	-	134,106	134,106
Парични потоци за придобиване на застраховане - отстъпени	34,660	-	34,660
Промяна в пасив по предявени претенции – отстъпени	-	(57,312)	(57,312)
Общо възстановявания от презастрахователи	34,660	76,794	111,454
Нетен резултат от закупени презастрахователни договори	(111,141)	76,794	(34,347)
<i>Парични потоци</i>			
Платени премии по закупени презастрахователни договори	25,483	-	25,483
Възстановявания от презастрахователи	-	(13,820)	(13,820)
Общо парични потоци	25,483	(13,820)	11,663
Други изменения	87,545	(120,286)	(32,741)
Активи	36,810	137,765	174,575
Пасиви	-	-	-
Нетен краен баланс 31.12.2023	36,810	137,765	174,575

в хил. лв	Актив за остатъчно покритие по закупени презастрахователни договори	Актив по предявени претенции по закупени презастрахователни договори	Общо
Активи	37,753	160,301	198,054
Пасиви	-	-	-
Нетен начален баланс 01.01.2022	37,753	160,301	198,054
Застрахователни приходи, отстъпени на презастрахователи	(274,718)	-	(274,718)
Възникнали щети, възстановени от презастрахователя	-	125,513	125,513
Парични потоци за придобиване на застраховане – отстъпени	96,734	-	96,734
Промяна в пасив по предявени претенции – отстъпени	-	34,776	34,776
Общо възстановявания от презастрахователи	96,734	160,289	257,023
Нетен резултат от закупени презастрахователни договори	(177,984)	160,289	(17,695)
<i>Парични потоци</i>			
Платени премии по закупени презастрахователни договори	24,397	-	24,397
Възстановявания от презастрахователи	-	(2,788)	(2,788)
Общо парични потоци	24,397	(2,788)	21,609
Други изменения	150,757	(122,725)	28,032
Активи	34,923	195,077	230,000
Пасиви	-	-	-
Нетен краен баланс 31.12.2022	34,923	195,077	230,000

23. Вземания и други активи

в хил. лв.	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Вътрешни разчети и FoS	11,304	4,239

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Предоставени аванси за придобиване на финансови инструменти	4,890	22,820
Вземания във връзка с продажба на ценни книжа	-	702
Предоставени депозити по търговски договори и търгове	450	500
Други вземания	18,696	12,368
Обезценка	(3,061)	(2,179)
Общо вземания и други активи	32,279	38,450

Другите вземания на Дружеството включват множество и разнородни по своя характер вземания, като най-значимите към 31 декември 2023 г. са вземанията по разчети с партньорите на Дружеството във връзка с дейността съгласно европейската директива за Свободата на предоставяне на услуги. Отнасят се за авансови плащания, които Дружеството прави към тези партньори като част от ликвидационната дейност.

Начислената обезценка за очаквани кредитни загуби на Вземания и други активи е 3,061 хил. лв. към 31 декември 2023 г. (към 31 декември 2022 г.: 2,179 хил. лв.). Движението в обезценката на другите вземания, както и на движението в очакваните кредитни загуби на Дружеството са представени в пояснение 14 „Обезценка и очаквани кредитни загуби“.

24. Пари и парични еквиваленти

в хил. лв.	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Парични средства в каса	336	1,011
Парични средства в разплащателни сметки	3,384	2,840
Депозити до 90 дни	2,438	6,487
Общо пари средства и парични еквиваленти	6,158	10,338

Не са налични други тежести и/или законово възбрани за използване на паричните средства и паричните еквиваленти на Дружеството.

Паричните средства в разплащателни сметки и депозитите до 90 дни се отчитат по амортизирана стойност, като в таблицата по-горе са представени на нетна база. Информация за начислените очаквани кредитни загуби е представена по-долу, както и в Пояснение 14 „Обезценка и очаквани кредитни загуби“.

Очаквани кредитни загуби в хил. лв.	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Парични средства в разплащателни сметки	51	15
Депозити до 90 дни	8	22
Общо	59	37

Паричните средства и паричните еквиваленти брутно от обезценка за очаквани кредитни загуби са представени в следната таблица:

Парични средства и парични еквиваленти, брутно от обезценка по МСФО 9 в хил. лв.	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Парични средства в каса	336	1,011
Парични средства в разплащателни сметки	3,435	2,855
Депозити до 90 дни	2,446	6,509
Общо	6,217	10,375

25. Пасиви по издадени застрахователни договори

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**Към 31 декември 2023**

<i>в хил. лв.</i>	Пасиви по закупени презастрахователни договори		
	Бруто	договори	Нетно
Пасив за остатъчно покритие	73,586	(36,810)	36,776
Пасив по предявени претенции	305,700	(137,765)	167,935
Други пасиви по издадени застрахователни договори	868	-	868
Други активи по закупени презастрахователни договори	-	(935)	(935)
Общо пасиви по издадени застрахователни договори	380,154	(175,510)	204,644

Към 31 декември 2022

<i>в хил. лв.</i>	Пасиви по закупени презастрахователни договори		
	Бруто	договори	Нетно
Пасив за остатъчно покритие	46,060	(34,923)	11,137
Пасив по предявени претенции	275,241	(195,077)	80,164
Други пасиви по издадени застрахователни договори	1,224	-	1,224
Други активи по закупени презастрахователни договори	-	(1,479)	(1,479)
Общо пасиви по издадени застрахователни договори	322,525	(231,479)	91,046

Другите пасиви по издадени застрахователни договори, различни от пасива за предявени претенции и пасива за остатъчно покритие включват признатите като разход в отчета дължими суми към посредници.

В следващата таблица е представено равнението на движението на пасива по предявени претенции и пасива за остатъчно покритие по издадени застрахователни договори за 2023 и предходната 2022 година:

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

в хил. лв.	Пасив за остатъчно покрытие	Пасив по предявени претенции	Общо
Активи	(17,401)	-	(17,401)
Пасиви	63,461	275,241	338,702
Нетно начално салдо 01.01.2023	46,060	275,241	321,301
Застрахователни приходи в т.ч.:	(383,336)	-	(383,336)
Договори общ модел	(174,221)	-	(174,221)
Договори по подход за разпределение на премията	(209,115)	-	(209,115)
Възникнали щети и други разходи за уреждане на претенции	(15,170)	238,754	223,584
Корекции от натрупан опит - промени в пасива по предявени претенции	-	425	425
Възникнали щети	15,170	239,179	224,009
Амортизация на парични потоци за придобиване на застраховане	127,247	-	127,247
Промени, свързани с бъдещи услуги (загуби по обременителни договори)	30,564	-	30,564
Оперативни разходи по застрахователни услуги	157,811	-	157,811
Общо разходи по застрахователни услуги	142,641	239,179	381,820
	-	-	
Резултат от застрахователни услуги	(240,695)	239,179	(1,516)
	-	-	
Нетни финансови разходи от застрахователни договори	4,643	10,273	14,916
Общо промени в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход	(236,052)	249,452	13,399
<i>Парични потоци</i>			
Получени премии	300,428	-	300,428
Платени обезщетения и други разходи, свързани със застрахователната дейност		(180,984)	(180,984)
Парични потоци за придобиване на застраховане	(48,885)	-	(48,885)
Общо парични потоци	251,543	(180,984)	70,559
Други изменения	12,035	(38,009)	(25,974)
Активи	(18,702)		(18,702)
Пасиви	92,288	305,700	397,988
Нетно крайно салдо 31.12.2023	73,586	305,700	379,286

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

в хил. лв.	Пасив за остатъчно покрытие	Пасив по предявени претенции	Общо
Активи	(54,838)		(54,838)
Пасиви	55,912	249,966	305,878
Нетно начално салдо 01.01.2022	1,074	249,966	251,040
Застрахователни приходи в т.ч.:	(373,708)	-	(373,708)
Договори общ модел	(113,214)	-	(113,214)
Договори по подход за разпределение на премията	(260,494)	-	(260,494)
Възникнали щети и други разходи за уреждане на претенции	(37,724)	258,362	220,638
Корекции от натрупан опит - промени в пасива по предявени претенции	-	(15,713)	(15,713)
Възникнали щети	(37,724)	242,649	204,925
Амортизация на парични потоци за придобиване на застраховане	130,887	-	130,887
Промени, свързани с бъдещи услуги (загуби по обременителни договори)	43,001	-	43,001
Оперативни разходи по застрахователни услуги	173,888	-	173,888
Общо разходи по застрахователни услуги	136,164	242,649	378,813
	-	-	
Резултат от застрахователни услуги	(237,544)	242,649	5,105
	-	-	
Нетни финансови приходи от застрахователни договори	(1,275)	(9,434)	(10,709)
Общо промени в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход	(238,818)	233,215	(5,603)
<i>Парични потоци</i>			
Получени премии	260,212	-	260,212
Платени обезщетения и други разходи, свързани със застрахователната дейност		(146,170)	(146,170)
Парични потоци за придобиване на застраховане	(40,403)	-	(40,403)
Общо парични потоци	219,809	(146,170)	73,639
Други изменения	63,995	(61,770)	2,225
Активи	(17,401)	-	(17,401)
Пасиви	63,461	275,241	338,702
Нетно крайно салдо 31.12.2022	46,060	275,241	321,301

26. Пасиви по закупени презастрахователни договори

в хил. лв.	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Пасиви по закупени презастрахователни договори	8,967	5,576
Общо пасиви по закупени презастрахователни договори	8,967	5,576

Пасивите по закупени презастрахователни договори включват признатите като разход в отчета суми, дължими към презастрахователи.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)**27. Други задължения**

в хил. лв.	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Получени депозити	21,842	4,250
Задължения за данъци и осигуровки	10,858	12,119
Задължения към доставчици	5,250	5,752
Задължения към персонал	3,804	2,315
Вътрешни разчети с клонове и FoS	1,294	1,211
Задължения по договори за обратно изкупуване на ценни книжа	1,021	4,720
Други задължения	906	563
Общо задължения	44,975	30,927

Задълженията по договори за обратно изкупени ценни книжа са дължими до 11 януари 2024 г. с договорена годишна лихва в рамките на 10,5%. Задълженията са обезпечени с акции, чиято справедлива стойност към датата на финансовия отчет е 1,482 хил. лв.

Задължения за данъци и осигуровки включват и задължения към Гаранционните фондове на различните държави, в които Дружеството оперира, като към 31 декември 2023 г. те са в размер на 1,929 хил. лв. (към 31 декември 2022 г.: 3,108 хил. лв.).

Получените депозити в размер на 21,842 хил. лв. (към 31 декември 2022 г. - 4,250 хил. лв.) са по застраховки „Гаранции“ в съответствие с условията на предлагания продукт.

28. Подчинен срочен дълг

Подчиненият срочен дълг на Дружеството е възникнал във връзка със споразумение за предоставяне на паричен заем под формата на подчинен срочен дълг от „Старком Финанс“ АД на „ЗД Евроинс“ АД. Споразумението е сключено на 28 юни 2022 г. за 25 млн. лв. Падежът на главницата е 28 юни 2032 г., като предсрочна изискуемост на главницата или предсрочно изплащане на част или цялата сума преди датата на падежа не се допуска. Заемът е необезпечен. Лихвата е в размер на 6% годишно върху привлечената парична сума. Към 31 декември 2023 г. задължението по заема се състои от задължение по главница в размер на 25,000 хил. лв. и задължение за лихва в размер на 420 хил. лв. (за 2022: главница в размер на 25,000 хил. лв. и задължение за лихва в размер на 383 хил. лв.).

28.1. Равнение на задълженията от финансова дейност

Промените в задълженията на Дружеството, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Подчинен срочен дълг	Задължения по лизингови договори	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
1 януари 2023 г.	25,383	11,258	36,641
Парични потоци:			
Плащания	(1,463)	(3,187)	(4,650)
Непарични промени:			
Начислени лихви	1,500	371	1,871
Нови договори	-	859	859
Прекратени договори	-	(41)	(41)
31 декември 2023 г.	25,420	9,260	34,721

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

	Подчинен срочен дълг	Задължения по лизингови договори	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
1 януари 2022 г.	-	9,750	9,750
Парични потоци:			
Плащания	-	(2,427)	(2,427)
Постъпления	25,000	-	25,000
Непарични промени:			
Начислени лихви	383	371	754
Нови договори	-	3,674	3,674
Прекратени договори	-	(110)	(110)
31 декември 2022 г.	25,383	11,258	36,641

29. Акционерен капитал и резерви

в хил. лв.	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Акционерен капитал	44,721	40,971
Общи (законови) резерви	1,309	1,309
Премиен резерв	32,804	21,554
Нагрупана загуба от минали години	(18,108)	1,226
Печалба за текущата година	9,916	(19,334)
Общо капитал и резерви	70,642	45,726

Към 31 декември 2023 г. акционерният капитал е в размер на 44,721 хил. лв. (към 31 декември 2022 г.: 40,970 хил. лв.), разпределен в 44,721,000 (към 31 декември 2022 г.: 40,970,000) обикновени акции с номинал 1 лев всяка. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от Общото събрание на акционерите на Дружеството.

На 19 септември 2023 г. Съветът на директорите на „ЗД Евроинс“ АД взе решение за увеличаване на акционерния капитал на Дружеството от 40,971,200 лв. на 44,721,200 лв. посредством издаването на 3,750,000 броя акции, с номинална стойност 1 (един) лев и емисионна стойност 4 (четири) лева всяка, като всяка една е от същия клас и вид като съществуващата емисия акции, а именно обикновени, поименни, безналични, непривилегировани акции с право на 1 (един) глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и ликвидационен дял. Разликата между емисионната и номиналната стойност в размер на 11,250,000 лв. е призната като премиен резерв на Дружеството, който към 31 декември 2023 г. достига 32,804 хил. лв. (към 31 декември 2022 г.: 21,554 хил. лв.).

Емисионната стойност по новоиздадените акции в размер на 15,000,000 лв. е постъпила по банкова сметка на Дружеството на 20 септември 2023 г. Регистрирането на увеличението в акционерния капитал е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписвания на 2 октомври 2023 г.

Общите резерви включват законовия резерв, заделен от печалби за минали години съгласно изискванията на Търговския закон.

Към 31 декември 2023 г. собственият капитал на Дружеството е над размера на регистрирания с 25,921 хил. лв.

В таблицата по-долу е представена акционерната структура на Дружеството:

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

Акционерна структура	Към 31 декември 2023		Към 31 декември 2022	
	Акционерен капитал в лева	Процент	Акционерен капитал в лева	Процент
	„Евроинс Иншурънс Груп“ АД	44,162,370	98.75	40,411,970
Други	558,830	1.25	559,230	1.36
	44,721,200	100.00	40,971,200	100.00

„Евроинс Иншурънс Груп“ АД е дъщерно дружество на „Еврохолд България“ АД. Крайна компания майка е „Старком Холдинг“ АД.

30. Свързани лица

Лицата се считат за свързани, когато едното е в състояние да контролира другото или да упражнява върху него значително влияние при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната дейност на Дружеството.

Всички значими вътрешнофирмени сделки, инвестиции и други счетоводни сметки със свързани лица и с директори, се класифицират като сделки със свързани лица.

Сделките със свързани лица за годината, приключваща на 31 декември 2023 г. и към 31 декември 2022 г. могат да бъдат класирани в следните групи:

23.1. Сделки с ключов управленски персонал

Плащания към директори и изпълнителни директори през 2023 г. и 2022 г. са 687 хил. лв. и 766 хил. лв. съответно.

23.2. Сделки със свързани лица

През периода Дружеството има сделки със следните свързани лица:

- Евроинс Иншурънс Груп АД - дружество майка
- Еврохолд България АД – основен акционер на Евроинс Иншурънс Груп АД
- Старком Холдинг АД – краен собственик
- Дружества под общ контрол

	Годината, приключваща на 31.12.2023	Годината, приключваща на 31.12.2022
Сделки със собственици в хил. лв.		
Застрахователни приходи	141	933
Приходи от лихви	727	384
Разходи за застрахователни услуги (обезщетения)	(7)	-
Административни разходи (за управленски услуги)	(1,836)	(2,041)
Административни разходи (за външни услуги)	(2,531)	(492)
Предоставен заем	-	4,432
Предоставен заем по репо-сделка	-	4,911
Покупка на облигации, издадени от собственик	24,683	56,887
Продажба на облигации, издадени от собственик	(19,838)	(48,114)
Сделки с други свързани лица под общ контрол в хил. лв.		
Застрахователни приходи	7,385	6,573
Приходи по договори за активно презастраховане	503	310
Приходи по договори за пасивно презастраховане	123,853	6,496
Приходи от лихви	11	4

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

	Годината, приключваща на 31.12.2023	Годината, приключваща на 31.12.2022
Положителни разлики от валутни сделки	411	-
Други оперативни приходи	9,399	95
Разходи за обезщетения	(837)	(2,464)
Разходи за ликвидационна дейност	2,796	(3,771)
Разходи за застрахователни комисионни възнаграждения и участие в резултата	(477)	(327)
Разходи по договор за активно презастраховане	(243)	(111)
Разходи по договор за пасивно презастраховане	(30,380)	(11,475)
Други технически разходи	(2,831)	-
Разходи за външни услуги	(68)	(738)
Разходи за управление на инвестиции	(276)	(295)
Разходи за оперативен лизинг	(312)	(202)
Разходи за лихви	(1,500)	(393)
Получен заем	-	25,000

23.3. Салда със свързани лица

в хил. лв.

	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022
Вземания от свързани лица		
Собственици	-	356
Други свързани лица под общ контрол	12,290	11,188
Общо вземания от свързани лица	12,290	11,544
Предоставени заеми на свързани лица вкл. по договори за обратно изкупуване на ценни книжки сделки в хил. лв.		
Собственици	-	9,343
Други свързани лица под общ контрол	1,141	-
Общо предоставени заеми на свързани лица	1,141	9,343
Балансова стойност на притежавани корпоративни облигации на свързани лица в хил. лв.		
Собственици	25,701	11,518
Обща балансова стойност на притежавани корпоративни облигации на свързани лица	25,701	11,518
Задължения към свързани лица в хил. лв.		
Собственици	(408)	(148)
Други свързани лица под общ контрол	(10,970)	(7,285)
Общо задължения към свързани лица	(11,378)	(7,433)
Получени заеми от свързани лица в хил. лв.		
Други свързани лица под общ контрол	25,420	25,383
Общо получени заеми от свързани лица в хил. лв.	25,420	25,383

Задълженията към собственици и свързани лица под общо контрол представляват задължения по фактури по договори за услуги,

Загубите от обезценка и очаквани кредитни загуби по вземания от свързани лица са на стойност 5 хил. лв. (2022 г.: 3 хил. лв.).

Детайлна информация за представения заем на свързано лице е представена в пояснение 20 Финансови активи.

Детайлна информация за получения заем от свързано лице е представена в пояснение 28 Подчинен срочен дълг.

Пояснения към финансовия отчет (всички суми са в хил. лева освен ако не е посочено друго)

31. Условни задължения

Във връзка със законоустановено изискване, застрахователите, които предлагат задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, представят банкова гаранция в съответствие с Устава на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ). Към 31 декември 2023 г. и към 31 декември 2022 г. Дружеството е наредител по банкова гаранция в размер на 600 хил. евро (1,173 хил. лв.) в полза на НББАЗ, като средствата са блокирани по две депозитни сметки на Дружеството.

Във връзка с участието на Дружеството чрез своя клон в Република Гърция в т.нар. friendly settlement agreement между застрахователите, които предлагат задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите на територията на Република Гърция, е учредена банкова гаранция в полза на Асоциацията на гръцките застрахователи. Към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. Дружеството чрез своя клон в Република Гърция е наредител по банкова гаранция в размер на 243 хил. евро (474 хил. лв.) в полза на Асоциацията на гръцките застрахователи, като средствата са блокирани по една депозитна сметка на клона.

Срещу Дружеството има заведени правни иски от застраховани лица във връзка с предявени застрахователни обезщетения по възникнали застрахователни събития. Предявените по съдебен ред претенции са включени в Резерва за възникнали щети със сумата на заведените частични или пълни иски, като за тях се начислява и дължима лихва към очакваната дата за уреждане на съответния иск.

Дружеството не е страна по съдебни дела или други процесуални действия, извън тези, свързани с обичайната застрахователна дейност.

32. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Дружеството е осъществило следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Дружеството е придобило нетекущи активи по договори за лизинг в размер на 874 хил.лв. (2022 г: 4,335 хил.лв.).

33. Събития след края на отчетния период

На 29 декември 2023 г. „Евроинс Иншурънс Груп“ АД, едноличният собственик на капитала, прие решение за увеличаване на капитала на Дружеството от 44,721,200 лв. (четиридесет и четири милиона седемстотин двадесет и една хиляди и двеста лева) на 49,721,200 лв. (четиридесет и девет милиона седемстотин двадесет и една хиляди и двеста лева) посредством издаването на 5,000,000 (пет милиона) броя нови акции с номинална стойност 1 (един) лев и емисионна стойност 4 (четири) лева всяка една. Новоиздадените акции са от същия вид и клас като съществуващата емисия акции на Дружеството, а именно обикновени, поименни, безналични, непривилегирани акции с право на 1 (един) глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и ликвидационен дял. Вноската за увеличение на капитала е внесена изцяло на 27 март 2024 г.

Не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване.

34. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2023 г. (включително сравнителната информация) е утвърден за издаване от Съвета на директорите на 1 април 2024 г.